

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειμενὸν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα (1932)
Τιμηθὲν διὰ τοῦ Ἀργυροῦ Μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1935).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμὲς 100. Ἐξά-
μνην δραχ. 55. Τρίμνην δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.
Ἀμερικῆς δολλάρια 3.—Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γέ-
νει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.
Ἐξάμνηνοι καὶ Τρίμνηνοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Αρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου ἄλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 46ος

Ἀθῆναι, 7 Ὀκτωβρίου 1939

Ἔτος 61ον.—Ἀριθ. 45

ΟΙ ΘΑΛΑΣΣΟΛΥΚΟΙ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ RUDYARD KIPLING

—Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον—

Ὁ Ντίσκο ἔβγαλε τὸ ποῦρο ἀπὸ
τὸ στόμα του καὶ μὲ μιὰ πλατειὰ χει-
ρονομία ἔδειξε ὅλη τὴν καμπίνα.

—Ὁ Ντάν, εἶπε, εἶναι ἓνα παιδί
μὲ κεφάλι τετράγωνο καὶ δὲν ἀφή-
νει τοὺς ἄλλους νὰ σκεφθοῦν γιὰ λο-
γαριασμό του. Ὅπωςδήποτε ἔβλεπε
θάρρηθ ὁ καιρὸς μου νὰ κατεβάσω τὰ
πανιά, θὰ βρῇ τοῦτο ἐδῶ τὸ καραβά-
κι σὲ καλὴ κατάστασι. Δὲν ἔχει κα-
νένα σκοπὸ νὰ παρατήσῃ τούτῃ τὴ
δουλειά, αὐτὸ τὸ ξέρω.

—Χμ! Ἐπήγατε καμμιὰ φορά
στὶς Δυτικὲς Πολιτεῖες, κύριε Τρούπ;

—Ἐχω πάει ὡς τὴ Νέα Ἰόρκη
μὲ τὸ καράδι. Δὲν ξέρω νὰ ταξιδέψω
μὲ τὸ σιδηρόδρομο. Οὔτε κι' ὁ Ντάν.
Μόνον τὸ ἄλμυρὸ νερὸ κάνει γιὰ τοὺς
Τρούπ.

—Εἶμαι σὲ θέσῃ νὰ προσφέρω
στὸν Ντάν, ὅσο ἄλμυρὸ νερὸ τοῦ κά-
νει διάθεσι, γιὰ νὰ ταξιδέψῃ ὥσπου
νὰ γίνῃ καπετάνιος.

—Πῶς γίνεται ἓνα τέτοιο πράγ-
μα; Ἐγὼ σὰς νόμιζα γιὰ βασιλιά τῶν
σιδηροδρόμων. Ἔτσι μοῦ εἶχε πεῖ ὁ
Χάρβεϋ—ἔταν λαθεύουσιν στὴν κρί-
σι μου.

—Ὅλοι μας εἴμαστε ἄνθρωποι καὶ
μποροῦμε νὰ σφάλουμε. Ἐνόμιζα πῶς
γνωρίζατε ὅτι ἔχω καὶ μιὰ ἀτμοπλοῖ-
κή γραμμή. Κάτι φορητὰ πού κου-
βαλοῦν τσάι ἀπὸ τὴν Γιόκοχάμα ὡς
τὸν Ἅγιο Φραγκίσκο. Ἐξὲν βαπόρια
ἐν ὅλῳ.

—Εὐλογημένο παιδί! Δὲν μοῦ
εἶπε ποτὲ ἓνα τέτοιο πράγμα! Ἄν
ἄκουγα κάτι τέτοιο θὰ πρόσεχα τὰ
λόγια του, μ' αὐτὸς μοῦφαγε τ' αὐ-
τιά μὲ τοὺς σιδηροδρόμους του καὶ
τὰ ἰδιαιτέρη βαγόνια του.

—Ὁ Χάρβεϋ δὲν ἤξερε τίποτε.

—Ἐ βέβαια, ἓνα τόσο παραμικρὸ

πράγμα, δὲν ἀξίζει οὔτε τὸν κόπο!.

—Ὅχι, δὲν εἶναι αὐτὸς ὁ λόγος.

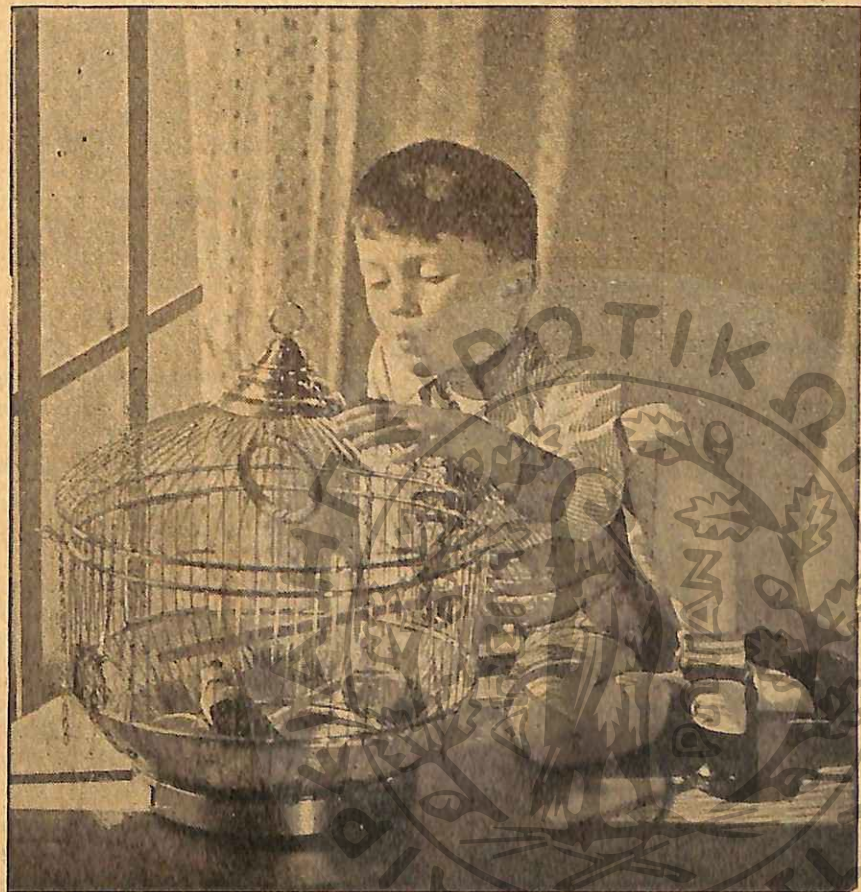
Ἀλλὰ δὲν πῆρα στ' ὄνομά μου αὐτὰ
τὰ φορητὰ τῆς «Μπλιοῦ Μ.»—τὴν

παλιὰ γραμμὴ τοῦ Μάκ-Καίηντ, πα-
ρὰ φέτος τὸ καλοκαίρι.

Ὁ Ντίσκο σωριάστηκε στὸ κάθι-
σμά του.

—Θεὲ Μεγαλοδόναμε! Τὴν ἔπα-
θα σὰν τὸν χειρότερο ἀτζαμῆ. Ὅρι-
στε! Ὁ Φίλ Αἰρχαρτ ἔφυγε ἀπὸ
δῶ, πᾶνε τώρα ἔξω χρόνια—ὄχι, ἐ-

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

Ὁ Κωστάκης καὶ τὸ παπαγαλάκι του

Ἀνεκoinώθη ἀπὸ τὴν Μερσεντς

πτά — και σήμερα είναι δεύτερος πλοίαρχος στο «Σάν-Ζοζέ», ένα καράβι που κάνει εικοσιέξη ημέρες στον ὠκεανό. Ἡ ἀδελφή του μένει ἐδῶ κι' ἐρχεται καὶ διαβάζει τὰ γράμματά του στὴ γυναίκα μου. Ὡστε δική σας είναι αὐτὴ ἡ γραμμὴ ;

Ὁ Τσέυν κούνησε καταφατικὰ τὸ κεφάλι του.

— Ἄν μὴν τὸ εἶπε τὸ εὐλογημένο τὸ παιδί ! Ὁ ἄδελφός μου στρίψιμο στὸ τιμόνι καὶ θὰ γυρίζα τὸ καράβι μπρὸς πίσω.

— Αὐτὸ ὅμως δὲν θὰ ἦταν καὶ τόσο καλὸ γιὰ τὸν Χάρβεϊ, εἶπε ὁ Τσέυν.

— Νὰ μὴν τὸ ξέρω ! Νὰ μὴν τὸ ξέρω. Βέβαια, ἡ «Μπλιὺ Μ.» εἶναι πολὺ καλὴ γραμμὴ. Πρώτης τάξεως καράβια, περίφημα !.. Τὸ εἶπε ὁ Φίλ Αἰρχαρτ.

— Εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος πὺ δίνει τέτοια καλὴ σύσταση ὁ Αἰρχαρτ γιὰ τὰ καράβια μου, γιατί ἔχω ἐκτίμηση στὴν κρίση του. Τώρα ἔγινε πρῶτος πλοίαρχος στὸ «Σάν Ζοζέ». Ἐκεῖνο πὺ θὰ ἤθελα νὰ ξέρω εἶναι ἂν δὲν θὰ εἶχατε ἀντίρρηση νὰ μοῦ δώσετε τὸν Ντάν γιὰ κανένα - δύο χρόνια, νὰ δοκιμάσουμε μήπως μπορούμε νὰ τὸν κάνουμε δεύτερο πλοίαρχο. Θὰ τὸν ἐμπιστευόσαστε στὸν Αἰρχαρτ ;

— Ὅθ εἶναι μεγάλος μπελᾶς γι' αὐτὸν ν' ἀναλάβῃ ἕνα ἀγόρι τόσο ἁμαθο.

— Ἐγὼ ξέρω κάποιον πὺ ἔκανε γιὰ μένα περισσότερα.

— Δὲν εἶναι τὸ ἴδιο πρᾶγμα ! Τώρα ἂς ἐξετάσουμε τὴν ὑπόθεση αὐτὴν ἐδῶ πὺ εἴμαστε. Γιὰ τὸν Ντάν δὲν μπορῶ νὰ σᾶς κάνω καμμιά ἰδιαίτερη σύσταση γιατί εἶναι αἷμα μου. Ξέρω πολὺ καλὰ πὺς οἱ μανοῦβρες σ' ἕνα φορτηγὸ βαπόρι εἶναι διαφορετικὲς ἀπ' ὅ,τι σ' ἕνα φαράδικο τοῦ Μπάνκου, μὰ πολλὰ πράγματα δὲν τοῦ λείπουν νὰ μάθῃ. Κανένας μοῦττος δὲν ξέρει νὰ κρατᾷ τὸ τιμόνι καλῶς ἀπ' αὐτόν, αὐτὸ μπορῶ νὰ τὸ πῶ. Ὅσο γιὰ τ' ἄλλα τῶχει στὸ αἷμα του.

— Ἀκοῦστε, Ντίσκο. Ὅθ τὸν βάλουμε νὰ κἀνῃ ἕνα-δὺο ταξίδια ὡς μοῦττος κι' ἀπ' ἐκεῖ θὰ τοῦ δώσουμε τὴν εὐκαιρία νὰ γίνῃ κατὰ καλύτερο. Ἄν ὑποθέσωμε πὺς θέλετε νὰ τὸν κρατῆτε κοντὰ σας φέτος τὸν χειμῶνα, θὰ στείλω νὰ τὸν πάρω κατὰ τὴν ἀνοιξη. Ξέρω πὺς ὁ Εἰρηνικός ὠκεανὸς εἶναι πολὺ μακριὰ ἀπ' ἐδῶ.

— Μπα, ὅσο γι' αὐτό, ἐμεῖς οἱ Τρούπ, εἴτε νεκροί, εἴτε ζωντανοί, εἴμαστε σκορπισμένοι στίς τέσσερις ἄκρες τοῦ κόσμου.

— Ἐγὼ ὅμως θέλω νὰ σᾶς δώσω νὰ καταλάβετε — καὶ σ' αὐτὸ ἐπιμένω — πὺς κάθε φορὰ πὺ θὰ ἐπιθυμήσετε νὰ τὸν ἴδῃτε δὲν θάχετε παρὰ νὰ με εἰδοποιήσετε κι' ἐγὼ θὰ φροντίσω γιὰ τὸ ταξίδι του. Δὲν θὰ σᾶς κοστίσῃ οὔτε μιὰ δεκάρα.

— Ἄν δὲν σᾶς κἀνῃ κόπο νὰ περπατήσετε λίγο, πᾶμε στὸ σπίτι μου νὰ συζητήσουμε γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα με τὴ γυναίκα μου. Τὴν ἔπαθα τόσο ἀνόητα ὥστε ὅλα αὐτὰ μοῦ φαίνονται σὰν νὰ μὴν ἦταν ἀληθινά.

Πῆγαν ὡς τὸ σπίτι τοῦ Ντίσκο, ἕνα σπιτάκι ἄσπρο, μ' ἕνα γαλάζιο ζωνάρι γύρω γύρω, με μιὰ ψυχρόβαρκα εἰς ἀποστρατεῖαν μεταμορφωμένη σὲ ἀνθήκη πὺ μέσα στὴν αὐλὴ καὶ μιὰ σκαλίτσα με γυρτὰ παράθυρα γεμάτη ἀπὸ κάθε λογῆς θαλασσινὰ ἐνθύμια. Μέσα ἐκεῖ βρισκόταν καθισμένη μιὰ ψηλὴ γυναίκα, σιωπηλὴ καὶ σοβαρὴ πὺ εἶχε τὸ κουρασμένο βλέμμα τῶν ἀνθρώπων πὺ ἔχουν τὰ μάτια τους ἀδιάκοπα καρφωμένα στὴ θάλασσα, περιμένοντας νὰ ἴδουν τοὺς δικούς τους νὰ γυρίζουν πίσω. Ὁ Τσέυν τῆς ἔκανε τὴν πρότασή του κι' ἐκεῖνη ἔδωσε τὴ συγκατάθεσή της μ' ἕνα βρουεσιτισμένο ὕφος.

— Ἐδῶ στὸ Γκλῶστερ μόνο χάνομε κάθε χρόνο ἑκατὸ ἀνθρώπους, κύριε Τσέυν, εἶπε. Ἐκατὸ ἀνθρώπους, καὶ μοῦττους καὶ μεγάλους ἀντρες, κι' ἔτσι ἔχω μισήσει τὴ θάλασσα ὡσὰν νὰ ἦταν ἕνα πλᾶσμα ζωντανὸ καὶ νὰ με καταλάβαινε. Ὁ Θεὸς δὲν τὴν ἔκανε, φαντάζομαι, γιὰ νὰ πηγαίνουν οἱ ἀνθρώποι καὶ νὰ μένουν ὅλο τὸ χρόνο σ' αὐτήν. Τὰ βαπόρια τὰ δικὰ σας πηγαίνουν ὀλίγια τὸ δρόμο τους καὶ γυρίζουν πάλι κατ' εὐθεῖαν πίσω στὴν πατρίδα, δὲν εἶναι ἔτσι ;

— Ὅσο τὸ δυνατόν πὺ κατ' εὐθεῖαν. Φτάνει νὰ τοὺς τὸ ἐπιτρέψουν οἱ ἄνθρωποι. Ἐγὼ δίνω βραβεῖο σ' ὅποιον πλοῖο γυρίσει πίσω γρηγορώτερα. Καθὼς ξέρετε, δὲν κάνει πολὺ καλὸ στὸ σᾶν νὰ μένῃ καιρὸ στὴ θάλασσα.

— Ὅταν ἦταν μικρὸς τοῦ ἄρεσε νὰ παίξῃ τὸν μπακάλη κι' εἶχα τὴν ἰδέα πὺς κι' ὅταν μεγάλωνε θὰ τοῦ ἔμενε αὐτὴ ἡ κλίσση. Μὰ μόλις μπόρεσε νὰ μαγουβάρῃ μόνος του τὴ γουργούλα τῆς βάρκας, κατάλαβα πὺς μοῦ τὸν εἶχε πάρει καὶ αὐτὸν ἡ θάλασσα.

— Τὰ δικὰ μου καράβια εἶναι μεγάλα, ὅλο σίδερο κυρία Ντίσκο καὶ ὀνομαστά. Αὐτὸ τὸ ξέρετε βέβαια ἀπὸ τὴν ἀδελφὴ τοῦ Φίλ, πὺ ἐρχεται καὶ σᾶς διαβάζει τὰ γράμματά του.

(Ἀκολουθεῖ)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ

ΤΟ ΚΑΝΑΡΙ ΜΟΥ

Μικρὸ κανάρι,
Πόσο θὰ εὐφραίνεσαι
Μὲ τέτοια χάρη
Νὰ κιλαιδῇς,
Ἐνῶ γιὰ σένα
Μάγια δὲν ἔχουνε
Τὰ ζηλεμένα
Βραβεῖα τῆς γῆς !

Μήπως ἡ μόνη
Κρυφὴ ἀναγάλλιαση
Τ' ἀνθρώπου σώνει
Γι' ἀνταμωβή;
Ζητώντας ἄλλη,
Χαρά δὲ χαίρεται
Τόσο μεγάλη,
Τόσον ἀγνή.

Τάχα στὸ θόλο
Πὺ φυλακίστηκες
Τὸν κόσμον ὅλο
Σὺ λημονᾶς,
Μηδὲ παντέχεις
Ὅπου γοργότατες
Φτερούγες ἔχεις
Γιὰ νὰ πετᾷς ;

Μὲ δίχως πόνον
Τάχα ἡ φωνούλα σου
Γιὰ τοῦτο μόνο
Γλυκολαλεῖ ;
Παρόμοια χάρη
Ψυχὴ πὺ αἰσθάνεται,
Ἄθωο κανάρι,
Δὲ σοῦ φθονεῖ.

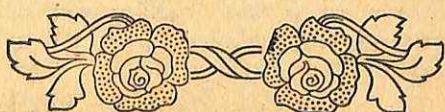
Παιδιά, γονεῦς,
Γλυκεῖα συντρόφισσα,
Τόπους ὠραίους,
Ἄνθια, νερά
Ἵσως δὲν κράξεις
Ποτὲ στὴ μνήμη σου,
Καὶ ἀναγαλλιάσεις
Μὲς στὴν ἐριμιά.

Γι' ἄλλους τὸ χῶμα
Μὲ κλάφες βρέχομε,
Στ' ἄχαρο σῶμα
Κλεισμένοι ἐμεῖς,
Ὅσο πὺ ἡ Μοῖρα
Τραβάει τὸ πνεῦμα μας
Ἀπὸ τὴ θύρα
Τῆς φυλακῆς.

Ἐκεῖνο ξέρει
Πὺς ἐγεννήθηκε
Γιὰ κάποιο ἀστέρι,
Πὺ τὸ καλεῖ
Καὶ θρῆφει ἐλπίδα
Μὲ τ' ἄλλα πνεύματα
Στὴ νέα πατρίδα
Ν' ἀνταμωθῇ.

Μ' αὐτὰ ἐνωμένο,
Πικρὸς ἐνθύμησες
Τὸ εὐτυχισμένο
Δὲ θάχῃ πλειό,
Καὶ θ' ἀρχινῇ
—Κανάρι ἀθάνατο—
Νὰ κιλαιδῇ
Στὸν οὐρανό.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΜΑΡΚΟΡΑΣ

ΑΘΗΝΑ·Ι·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΜΙΑ "ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΛΑΝΗ",

Ἀγαπητοί μου,

ΜΟΥ διηγήθηκαν : Σ' ἕν' ἀθηναϊκὸ νοικοκυρόσπιτο, συγκροτήθηκε αὐτὲς τῆς ἡμέρας οἰκογενειακὸ συμβούλιο, ἡ νὰ ποῦμε καλύτερα δικαστήριο, γιὰ νὰ δικάσῃ μιὰ... κόττα. Πρόεδρος ὁ παππούς, εἰσαγγελέας ἡ μητέρα, σύνεδροι ὅλα τὰλλα μέλη τῆς οἰκογενείας, καὶ συνήγορος τῆς κατηγοροῦμενης ἡ καθαυτὴ κυρά τῆς — τὸ μεγάλο κορίτσι — πὺ πρῶτα τὴν ὑπεργαποῦσε καὶ αἰσθανόταν πὺς τὴν ἀγαποῦσε ἀκόμα καὶ μετὰ τὸ ἐγκλημα. Ἡ δίκη θὰ γινόταν «ἐρήμην», γιατί ἡ κατηγορουμένη βρισκόταν στὴν αὐλὴ, φυλακισμένη στὴν κλούβα, κι' ἔκριναν ὁλωσδιόλου περιττὸ νὰ τὴν «προσαγάγουν».

Ἀλλὰ ποῖο ἦταν τὸ ἐγκλημά της ; Τί φοβερὸ εἶχε κάμει ἡ κόττα ἐκεῖνη ὥστε νὰ ἀναστατωθῇ τὸ σπίτι ; Μὲ ἱερὰ ἀγανάκτηση τὸ ἐξιτόρησε, ἀπὸ τὴν εἰσαγγελικὴ τῆς ἔδρα, ἡ μητέρα : Ὅταν ἡ κόττα ἔκλεισε, τῆς ἀγόρασαν κάμποσα αὐγά — δὲν εἶχαν φυλάξῃ δικὰ της — καὶ τῆς τὰ ἔβαλαν νὰ τὰ κλωσῇ. Ἡ κόττα ἐκάθησε καὶ, γιὰ μερικὲς ἡμέρες, τὰ ζέσταινε εὐσυνείδητα. Ἀξαφνὰ, τὸ κορίτσι πὺ περιποιοῦσαν τὴν κλωσσα με στοργή, τὴν ἔπιασε νὰ ἀνακατεύῃ ταῦγά σὰ νὰ θελε νὰ τὰ ξεχωρίσῃ. Μπροστά της μάλιστα ἔσπασε κι' ἔφαγε ἕν' αὐγὸ ! Παραξευέθηκε πολὺ, τὴ μάλλωσε, ἔσιαξε ταῦγά καὶ τὴν ἀνάγκασε νὰ ξανακαθῇ. Ἀλλὰ τὴν ἄλλη μέρα τὴ βρήκε πάλι ἄνω-κάτω καὶ ἀπὸ τὰ τσέφλια κατάλαβε πὺς ἡ κλωσσα εἶχε σπάσει ἄλλα δύο - τρία.

Τὰ ἴδια καὶ τὴν ἄλλη, καὶ τὴν ἄλλη. Καθεμέρα, ἡ κακὴ κλωσσα ἔτρωγε ἀπὸ δύο-τρία αὐγά. Κι' ὅταν δὲν ἔμεναν πιά παρὰ πέντ' ἔξη, ἡ κυρά τῆς τὴ σήκωσε, τὴν ἔκλεισε καὶ κατήγγειλε τὸ πρᾶγμα στὴ μητέρα της.

Τὸ δικαστήριο ἐφριξε.

— Μεγάλονα κακούργημα ! εἶπε ὁ πρόεδρος.

— Ἐκφυλισμός ! εἶπε ὁ μεγάλος γιός.

— Εἶναι σὰ νάφαγε τὰ παιδιὰ της ! εἶπε τὸ δεύτερο κορίτσι.

— Κακοσημαδιὰ καὶ γιὰ τὸ σπίτι, εἶπε ἡ γιαγιά.

— Πρέπει νὰ τὴν ξεκάμουμε ! φώναξε ἡ μητέρα.

— Νὰ μὴ σᾶς τὰ πολυλογῶ, ὅλοι βρήκαν τὸ ἐγκλημα φοβερὸ καὶ παμφηφει καταδίκασαν τὴν κόττα σὲ θάνα-

το. Καὶ τόση ἦταν ἡ ἀγανάκτηση κι' ἡ κατακραυγὴ, ὥστε κι' ἡ κυρά τῆς ἡ ἴδια δὲν ἐτόλμησε νὰ τὴν ὑπερασπίσῃ, παρὰ ὅταν ὁ πρόεδρος ρώτησε γιὰ τὸν τύπο «τί λέει ἡ ὑπεράσπιση», τὸ μεγάλο κορίτσι ἀποκρίθηκε : — Σφάχτε τη, τῆς πρέπει !

Τὴν ἔσφαξαν — σὰ νὰ λέμε τὴν «ἐξετέλεσαν» — τὴν ἴδια ὥρα, τὴν ἔκαμαν βραστή καὶ τὴ μοσκόφαγαν. Μόνο ἡ κυρά τῆς δὲν μπόρεσε νὰ βάλῃ στὸ στόμα της μπουκιὰ, ἀπὸ τὴ λύπη τῆς κι' ἀπὸ τὴν τύψη πὺ εἶπε κι' αὐτὴ νὰ τὴ σφάξουν... Τὴν ἄλλη μέρα πῆγε στὸ σπίτι μιὰ φίλη τῆς μητέρας. Τῆς διηγήθηκαν τὸ χθεσινὸ περιστατικόν. Κι' ὅταν ἀκούσε πὺς ἔσφαξαν τὴν κλωσσα γιατί ἔτρωγε ταῦγά της, ἡ φίλη φώναξε με οἰκτο μεγάλονα :

— Ἄ, τὴ δύστυχη ! Τί κρίμα κι' ἄδικο ! Μὰ ἦταν ἀθώα ! Δὲν τὸ ξέρετε

λοιπὸν πὺς οἱ καλὲς κλωσσες ξεδιαλέγουν ταῦγά πὺ τοὺς βάζουν, καὶ καταστρέφουν ὅσα καταλαβαίνουν — ἀπὸ τί, αὐτὲς τὸ ξέρουν — πὺς δὲν ἔχουν μέσα πουλί !

— Ἀλήθεια ; ... φώναξε σὰν τρελλὴ ἡ κυρά τῆς κόττας. Ὡ, δυστυχία ! Κι' ἀμέσως ἔτρεξε, βρήκε τὰ πέντ' ἔξη αὐγά πὺ εἶχαν μείνει καὶ τὰ ἔσπασε τὸ ἕνα μετὰ τὸ ἄλλο. Πραγματικῶς, σὲ κανένα δὲν ὑπῆρχε οὔτε ἔχουν μέλλοντος πουλιοῦ !

Ἔτσι ἀποδείχθηκε — καὶ τώρα πρὸς λύπη καὶ τύψη κόττας — πὺς ἡ κόττα ἦταν ἀθώα καὶ πὺς τὸ οἰκογενειακὸ δικαστήριο, ἀπὸ ἀγνοία, ἔπεσε σὲ μιὰ μεγάλη «δικαστικὴ πλάνη». Ἀλλὰ δυστυχῶς ἦταν ἀργὰ γιὰ κάθε «ἀναψήλαψη» τῆς δίκης κι' ἡ κυρά τῆς κόττας μείνει καὶ θὰ μείνῃ γιὰ πάντα ἀπαργώρητη...

Σᾶς ἀσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΡΟΔΟΠΗ Η ΠΑΛΙΑ ΣΤΑΧΤΟΠΟΥΤΑ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

1.

Τὸν παλιὸ καιρὸ, ζοῦσε στὴ Σάμο ἕνας πλουσιώτατος ἀνὴρ πὺς πὺ τὸν ἔλεγαν Ἰαδμο. Στ' ὠραῖο τοῦ παλάτι εἶχ' ἕνα σωρὸ δούλους, κι' ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς ἦταν κι' ὁ Αἰσωπος ἀπὸ τὴ Φρυγία, ὁ κατόπι περίφημος σ' ὅλο τὸν κόσμον γιὰ τοὺς μύθους του. Εἶχε ἀρχίσει μάλιστα νὰ τοὺς γράφῃ, ἀπὸ τότε πὺς δούλευε στοῦ Ἰαδμου — μὲ μυτερὸ καλάμι σὲ σανιδάκια ἀλειμμένα με κερί, γιατί δὲν ὑπῆρχε ἀκόμα χαρτὶ καὶ πέννα — καὶ προπάντων νὰ τοὺς διηγῇται στὸν ἀφέντη του καὶ στοὺς ἄλλους δούλους πὺς διασκέδαζαν πολὺ. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Αἰσωπος ἦταν καχεκτικός, στραβοκάνης κι' ἄσχημος στὸ πρόσωπο, τὸν πείραζαν κιόλα καὶ κάποτε τὸν κακομεταχειρίζονταν.

Μιὰ μέρα, ὁ Ἰαδμο γύρισε στὸ παλάτι ἀπὸ τὸν συνηθισμένο τοῦ περίπατο, κουβαλώντας κι' ἕνα κοριτσάκι τυλιγμένο με παλιό-ρουχα.

— Τ' εἶν' αὐτό ; τὸν ρώτησε ὁ Αἰσωπος.

— Δουλίτσα, ἀποκρίθηκε ὁ ἀφέντης. Τὴ λυπήθηκα καὶ τὴν ἀγόρασα ἀπὸ τὸ σκλαβοπάζαρο. Δὲν ἔδωσα πολλὰ.

— Καὶ τί θὰ σοῦ

κἀνῃ ; Αὐτὸ εἶναι ἀκόμα μωρό. Ρωγοβύζι θὰ τῆς βάζουμε καὶ θὰ τὴ νανουρίζουμε γιὰ νὰ κοιμάται στὴν κούνια της ;

— Δὲν εἶμαι καθόλου μωρό ! φώναξε μὲ ἀγανάκτηση τὸ κοριτσάκι. Μπορῶ νὰ κάνω πολλὰ πράγματα καὶ ξέρω κιόλα νὰ χορεύω περίφημα. Μὰ καὶ αἰσίμα ν' ἀθελά καὶ νανουρίσμαι, δὲν θὰ διάλεγα γιὰ νταντά μου σένα, ἄσχημάνθρωπε !

Ὁ Αἰσωπος χαμογέλασε :

— Καλὰ, καλὰ. Καὶ πὺς σὲ λένε ;

— Ροδόπη.

— Ἐχεις τουλάχιστον ὠραῖο ὄνομα.

Ἀλλὰ ἡ δουλίτσα δὲν εἶχε μόνο ὠραῖο ὄνομα. Εἶχε κι' ἕνα πολὺ

ώραίο, εὐγενικό προσωπάκι, σῶμα κανονικὸ καὶ λυγερό, καὶ κατάμαυρα, δλόσγουρα μαλλάκια. Ὁ Ἰαδμος πρόσταξε νὰ τὴ λούσουν καὶ νὰ τὴ ντύσουν. Καὶ τότε μὲ τὰ ὠραῖα φορεματάκια ποὺ τῆς ἔβαλαν, φάνηκε σὰν ἀληθινὴ ἀρχοντοπούλα. Ὅλοι ἔβαλαν στὴν καρδιά τους τὴ μικρὴ Ροδόπη. Κι' ἐκείνη, γιὰ νὰ τοὺς εὐχαριστῇ, χόρευε ὅσο καλύτερα μπορούσε. Ἀλήθεια, ὁ χορὸς τῆς ἦταν κατὰ θανάσιον, μὲ τοὺς λεπτοὺς ἀσπρούς πέπλους ποὺ ἀνέμιζαν δλόγγυρά της καὶ τὴ

σκέπαζαν σὰ διάφανο σύννεφο. Καὶ σὲ λίγο, ἡ μικρὴ Ροδόπη ἔγινε τὸ χαϊδεμένο παιδί τοῦ Ἰαδμου κι' ὄλου τοῦ παλατιοῦ.

— Ἔτσι κι' ἔτσι ὁ Θεὸς δὲν μοῦ ἐχάρισε κόρη, ἔλεγε ὁ ἀφέντης της. Ἔ, τώρα ἔχω τὴ Ροδόπη.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ

Η ΠΑΝΑΓΙΑ Η ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗ ΔΙΗΓΗΜΑ

Οἱ ψαράδες νύχτ' ἀκόμα, ἔσερναν τὴν τράτα. Ἦταν βαρεῖα κι' εἶχαν χαρά. Μὰ ποῖος ἀπὸ τοὺς φτωχοὺς ἐκείνους ἀνθρώπους φανταζόταν, τὸ θησαυρὸ ποὺ θάβρισκαν μέσα στὰ ψάρια; Μὰ οὐτε δταν ἡ τράτα βγήκε καὶ τὸν εἶδαν τὸν κατάλαβαν. Στὴν ἀρχὴ τὸν πῆραν γιὰ πέτρα, γιὰ πλακίτσα. Ἐπειτα γιὰ ξύλο. Κι' ἀλήθεια, ξύλο ἦταν: ἓνα μικρὸ τετράγωνο σανίδι, μαῦρο στὶς ἄκρες καὶ φαγωμένο. Τὶ ἀξία μπορούσε νὰ ἔχει; Κι' ἓνας ἀπ' τοὺς ψαράδες, ποὺ τῷχε στὰ χέρια του, ἐτοιμάσθηκε, χωρὶς νὰ τὸ κοιτάξῃ περισσότερο, νὰ τὸ πετάξῃ πάλι στὴ θάλασσα.

Μὰ ἓνας ἄλλος πρόλαβε καὶ τοῦ κράτησε τὸ χέρι:

— Ἐ! στάσου! τί κάνεις;

Εἶχε παρατηρήσει αὐτὸς κάτι παρὰ τὸ μαῦρο ἐκεῖνο σανίδι ἔλαμπε. Κι' ὅχι ἀπλῶς γιὰτὶ, βρέμμένο καθὼς ἦταν, ἀντανάκλωσε τὸ φῶς τοῦ φαναριοῦ ποὺ εἶχαν στὴ βάρκα. Ὅχι! τὸ σανίδι ἔλαμπε μόνο του, ἔλαμπε ἀπὸ ἄλλο φῶς, δικό του, ἓνα φῶς γλυκὸ, χρυσογάλανο, ἀμυδρὸ βέβαια, σὰ φωσφόρισμα, μὰ ποὺ ἅμα κανεὶς ἐπρόσεχε, τὸ δέλεπε καλά.

— Γιὰ στάσου!... τὸ εἶδες;

— Τί μωρέ;

— Φεγγαβολαί!

— Τρελλάθηκες;

— Ἐλα δὴ!

Ἀπομάκρυναν τὸ σανίδι ἀπ' τὸ φανάρι, τὸ πῆγαν σὲ σκοτάδι, καὶ κεῖ τὸ ἀδύνατο χρυσογάλανο φῶς δυνάμωσε, καὶ μπόρεσαν νὰ τὸ ἰδοὺν ὅ-

λοι, ἀπὸ τὸν καπετάν Βαγγέλη, ὡς τὸ Νιόνιο, τὸ παιδί του.

— Μὰ τ' εἶναι τοῦτο;

— Θεῖκό βέβαια...

— Γιά, νὰ τὸ ἰδοῦμε. Περίεργο!..

Τὸ ξαναπῆγαν κοντὰ στὸ φανάρι, πολλὸ κοντὰ, καί, σκυμμένοι γύρω σ' ἐκεῖνον ποὺ τὸ κρατοῦσε καὶ τὸ γύριζε ἀπ' ὅλες τὶς μεριές, τὸ κοίταζαν...

— Μωρέ! εἰκόνισμα! φώναξε ἄξαφνα κάποιος.

— Ἡ Παναγία! φώναξε σὲ λίγο ἄλλος. Κι' ἄρχισαν νὰ σταυροκοποῦνται.

Ναί, τὸ σανίδι ἐκεῖνο, τὸ μαῦρο καὶ φαγωμένο, ποὺ φεγγαβολοῦσε στὸ σκοτάδι, ἦταν ἓνα εἰκονισματάκι, ποὺ παράσταينه τὴν Παναγία τόση - δά - τὸ κεφάλι της ὅσο ἓνα μεγάλο κεράσι - καθιγμένη σὲ θρόνο μὲ τὸ Χριστούλη στὴν ἀγκαλιά της. Τὰ χρώματα ἦταν στυμένα, μὰ τὸ περίγραμμα φαίνετο καθαρό. Τὰ μάτια προπάντων τῆς Παναγίας σὲ κοίταζαν τόσο ζωηρά, ποὺ ἐνόμιζες πὼς εἶχες μπροστά σου εἰκόνα μεγάλῃ. Κι' ὁ φωτιστὴς φανός, κανονικώτατος πάνω ἀπ' τὸ βυσσινὸ μαντήλι τοῦ κεφαλιοῦ μὲ τὶς ὠραῖες πτυχές - τὸ φόρεμά της ἦταν γαλάζιο - διατηροῦσε ἀκόμα ἔχον ἀπ' τὸ παλιὸ του χρῶμα. Χρυσὰ θάταν μὴν ἓνα φορὰ καὶ τὰ γράμματα στὶς δυὸ ἀπάνω γωνιές, ποὺ ἔλεγαν μὲ τὴ συνηθισμένη συντομογραφία ΜΗΤΗΡ ΘΕΟΥ.

Ἄν οἱ ψαράδες ἐκεῖνοι ἤξεραν ἀπὸ τέτοια θάβλεπαν ἀμέσως πὼς τὸ εἰκονισματάκι, ποὺ ἔβγαλλαν ἀπὸ τὴ θάλασσα - ποῖος ξέρεῖ ἀπὸ ποῦ κι' ἀπὸ πότε πεσμένο - ἦταν ἀριστοῦργημα

βυζαντινῆς τέχνης. Ἀλλ' ἀπλοῖκοι καθὼς ἦταν, δὲν εἶδαν παρὰ τὸ θαῦμα: Ἡ Παναγία θέλησε νὰ φανερωθῇ στὸ νησί ἐκεῖνο. Γι' αὐτὸ ἔκαμε τὸ εἰκονισματάκι της νὰ μῆναι στὰ δίχτυα τῶν ψαράδων - καὶ γι' αὐτὸ τὸ ἔκαμε νὰ φεγγαβολήσῃ στὰ μάτια τους, τὴ στιγμὴ ποὺ ἓνας ἀπ' αὐτοὺς ἐτοιμαζόταν νὰ τὸ ξαναρίξῃ στὴ θάλασσα σὰν ἄχρηστο παλιόξυλο. Γιατὶ ἅμα εἶδαν κι' ἐγνώρισαν τὴν Παναγία, καὶ σταυροκοπήθηκαν, κι' ἄρχισαν νὰ τὴν ἀνασπάζονται μ' ἐὼλὰ βεῖα καὶ μὲ λατρεία, τὸ εἰκονισματάκι ἔπαψε νὰ φεγγαβολῇ. Δὲν ἐφωσφόριζε πιά οὔτε ἀμυδρὰ στὸ φῶς, οὔτε ζωηρὰ στὸ σκοτάδι. Ἦταν περὶ τὸ. Ὁ σκοπὸς ἀπ' τὸ θαῦμα εἶχε γίνεῖ...

— Τούτῃ ἡ Παναγία εἶναι θαυματουργή! φώναξε ἓνας ψαράς.

— Φανερωμένη θὰ τὴ λέμε, ἀφοῦ φανερώθηκε, φώναξε ἄλλος.

Καὶ τότε ὁ καπετάν-Βαγγέλης, ποὺ εἶχε τὴν τράτα, εἶπε τὸ μεγάλο λόγο:

— Πρέπει νὰ τῆς κάμουμε ἐκκλησιά!

Αὐτὰ γίνονταν μὴν αὐγουστιάτικη νύχτα πρὸς τὰ ξημερώματα, στὸ ἐρημικὸ ἀκρογιάλι ἐνὸς μεγάλου ἐλληνικοῦ νησιοῦ, ποὺ τὸν καιρὸ ἐκεῖνο - μέσα τοῦ ἸΗ' αἰῶνα - κάτω ἀπὸ τοὺς Βενετσιάνους, βρισκόταν σ' ὅλη τὴν ἀντίση τοῦ πολιτισμοῦ του. Ὅλο τὸ νησί εἶχε ὡς πενήντα χιλιάδες κατοίκους - ντόπιους καὶ Φράγκους ἐξελληνισμένους - κι' ἡ πόλη καμμιὰ εικοσαριά. Τὴν ἐστόλιζαν ὠραῖα ἀρχοντόσπιτα, σωστὰ παλάτια, νιόχτιστα τότε, καὶ θαυμάσιες ἐκκλησιές μὲ ψηλὰ καμπαναριά. Ἀκμάζανε σὲν εὐτυχισμένο τόπο τὰ γράμματα κι' οἱ τέχνες, κι' ὑπῆρχαν ἓνα σωρὸ ντόπιοι ζωγράφοι, ξυλογλύπτες, χρυσοτέες, ἀρχιτέκτονες, ἀληθινοὶ καλλιτέχνες, ποὺ ἔκαναν θάμματα. Κοντὰ στὸ ἀκρογιάλι ἔβου φανερώθηκε ἡ Παναγία, ἦταν ἡ ἐκκλησία μιᾶς ἄλλης, τῆς Ἐπισκοπιανῆς. Ἐκεῖ τὸ ἴδιο πρωτὶ, πῆγε τὸ εἰκονισματάκι ὁ καπετάν Βαγγέλης καὶ διηγῆθηκε σὲν παπὰ τὸ θαῦμα τῆς φανέρωσης, ἔχοντας μάρτυρες καὶ τοὺς πέντε τοῦ ψαράδες.

— Ναί, εἶπε ὁ παπὰς μὲ συγκίνηση, θαυματουργή πρέπει νὰ εἶναι, καὶ καλὰ τὴν εἶπατε Φανερωμένη. Ἀφήστε τὴν δὴ νὰ τὴν προσκυνᾷ ὁ κόσμος, ὡς ποὺ νὰ ξιώσῃ ὁ Θεὸς τὸν καπετάν-Βαγγέλη νὰ τῆς χτίσῃ ἐκκλησία δική της, ὡς εἶναι καὶ μικρή.

Καὶ τὸ εἰκονισματάκι ἔμεινε στὴν Ἐπισκοπιανή. Ὁ παπὰς τὸ ἐκαθάρισε - ἤξεραν ἐκεῖ τὸν τρόπο νὰ κα-

θαρίζουν παλιὰ εἰκονίσματα - βούλωσε μὲ στόχο κι' ἔβαψε μὲ ἀνάλογα χρώματα τὶς τρύπες ποὺ εἶχε στὶς ἄκρες, τὸ ἔβαλε σὲ ἀπλὴ καρυδένια κορνίζα, καὶ τὸ ἔστησε σ' ἓνα μικρὸ «τετράποδο εἰκονοστάσι».

Τὸ θαῦμα τῆς Παναγίας μαθεύτηκε στὴ χώρα ἀμέσως, κι' ὁ κόσμος ἄρχισε νὰ τρέχῃ. Τῆς ἀναβαν κεριά, τῆς πῆγαιναν λουλούδια, λάδι, τάματα, κι' ἔρριχναν λογγῆς-λογγῆς χάλκινα κι' ἀσημένια νομίσματα, ὡς καὶ χρυσὰ βενέτικα φλωριά, στὸ κουτί ποὺ εἶχε βάλει δίπλα ὁ παπὰς, μὲ τὴν ἐπιγραφή «διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ναοῦ τῆς». Κατρίνι δὲν κρατοῦσε γιὰ τὸν ἑαυτὸ του, οὔτε γιὰ τὴν ἐκκλησίαν του, ὁ καλὸς παπὰς. Καὶ κάθε τόσο πῆγαινε ὁ καπετάν-Βαγγέλης, ἀνοίγε μὰζι μὲ τὸν παπὰ τὸ κουτί, κι' ἐπαιρνε ὅ,τι εἶχε μέσα - ἀφοῦ μετροῦσαν κι' ἔγραφαν σ' ἓνα τεφτέρι τὸ ποσὸ κάθε φορὰ - γιὰ νὰ τὸ φυλάξῃ. Μὰ τ' ἦταν ὁ κάδουρας καὶ τί τὸ ζουμί του! Ἄν πῆγαιναν ἔτσι, οὔτε σὲ δέκα χρόνια δὲν θὰ μάζευαν ὅσα χρειαζόνταν καὶ γιὰ τὴν πιδ μικρὴ ἐκκλησίαν (δὲν θὰ τῆς ἔκαναν πάλι καὶ παρεκκλησίαν). Καὶ τότε ὁ καπετάν-Βαγγέλης εἶχε μὴν ἰδέα, μὴν φῶτιση: Τὸ Δεκαπενταῦγουστο ἀνήμερα, ποὺ ἦταν ἡ πιδ μεγάλη «θεομητορικὴ» γιορτὴ - ἡ Κοίμησις! - ἔβαλε τὸ εἰκονισματάκι στὸ μεγάλο ἀσημένιο δίσκο τῆς Ἐπισκοπιανῆς, καὶ τὸ τρίγυρισε σ' ὅλη τὴ χώρα: «Διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ναοῦ τῆς». Βροχή ἐπεφταν τὰ νομίσματα στὸ δίσκο, καὶ τόσο πολὺ, ὥστε ὁ καπετάν-Βαγγέλης ἀναγκάζετο νὰ πηγαίνῃ στὸ σπῆτι τοῦ, νὰ τὸν ἀδείαζῃ καὶ νὰ ξαναβαγαίνῃ. Ὡς τὸ βράδυ εἶχε μὰζι φει διακόσια ρεάλια, χωριστὰ τὰ χρυσὰ φικὰ ποὺ εἶχαν ρίξει στὸ δίσκο μερικὲς ἀρχόντισσες.

Ἔτσι μάλιστα, καίτι μπορούσε νὰ γίνῃ. Ὁ καπετάν-Βαγγέλης ἔβγαζε τὸ εἰκονισματάκι κάθε Κυριακὴ καὶ κάθε γιορτὴ, τὸ πῆγαινε ἀκόμα καὶ στὰ κοντινὰ χωριά, καὶ μάζευε δεκαπλάσια ἀπ' ὅσα ἔρριχναν συνήθως στὸ κουτί τῆς Ἐπισκοπιανῆς, ποὺ κι' αὐτὸ, ἐννοεῖται, ἔξακολουθοῦσε νὰ δουλεύῃ. Μερικοὶ πλούσιοι μάλιστα, θρησκοὶ, πρόσφεραν ποσὰ γενναῖα. Καὶ σὲ λίγους μῆνες, τὰ θεμέλια τοῦλάχιστο μιᾶς καλῆς ἐκκλησίας ἦταν ἐξασφαλισμένα...

Σιγά-σιγά ὅμως κι' οἱ περιοδεῖες τοῦ εἰκονίσματος ἔπαψαν νὰ δίνουν ἀρκετὰ, ὥστε οἱ πρώτες. Μιὰ, δυό, τρεῖς φορές, οἱ ἀνθρώποι ἀρχισαν νὰ δυσφοροῦν. «Φτάνει πιά, μωρομύριζαν! ἐδώσαμε, ὡς δώσουν κι' ἄλλοι». Ἀλλὰ ὅλοι εἶχαν δώσει στὸ μικρὸ

τόπο. Κι' ὁ καπετάν-Βαγγέλης ἄρχισε πάλι νὰ πελπίζεται. Θεμέλια εἶναι μόνο μιὰ ἐκκλησία; Πόσα ἄλλα θέλει ἀκόμα! Καὶ πότε θὰ μαζεύονταν ὅσα χρειαζόνταν γιὰ νὰ χτιστῇ, νὰ διακοσμηθῇ καὶ νὰ ἐφοδιασθῇ; Ποτέ, σὲν αἰῶνα.

Ἀλλὰ τότε ἡ Παναγία ἔκαμε ἄλλο θαῦμα: Ἐφώτισε δυὸ πλουσιώτατες ἀρχοντοπούλες νὰναλάδουν αὐτὲς τὴν ἐκκλησίαν τῆς. Ἦταν μεγάλες πιά, γερωντακρές, πολὺ θρησκοὶ, κι' εἶχαν ἀποφασίσει νὰ μὴν παντρευτοῦν. Δογάριαζαν μάλιστα νὰ πᾶνε σὲ κανένα μικρὸ, φτωχὸ μοναστήρι, γιὰ νὰ τὸ κάμουν μεγάλο καὶ πλούσιο. Ἀλλὰ δταν ἄκουσαν γιὰ τὴν Παναγία ποὺ φανερώθηκε καὶ γιὰ τὴν ἐκκλησίαν ποὺ ἤθελαν νὰ τῆς κάμουν, σκέφθηκαν πὼς τὸ καλύτερο θάταν νὰ προσφέρουν γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ τὸ μεγάλο τους πλοῦτο. Καὶ μιὰ μέρα, ποὺ πῆγε στὸ ἀρχοντικό τους ὁ καπετάν-Βαγγέλης, μὲ τὸ εἰκονισματάκι στὸ δίσκο, τοῦ εἶπαν:

— Πόσα ἔχεις μὰζι φει ὡς τώρα, καλὲ ἀνθρώπε;

— Ὡς χίλια ρεάλια, ἀποκρίθηκε ὁ καπετάν-Βαγγέλης.

— Ἐλα, φτάνουν! ἔκαμαν μὲ χαρὰ ἐκεῖνες.

— Φτάνουν; ἀπόρησε ὁ καπετάν-Βαγγέλης. Οὔτε γιὰ τὸ σπιτότοπο καὶ γιὰ τὰ θεμέλια...

— Αὐτὰ εἶναι ἄλλο, εἶπαν ἐκεῖνες. Ἐσὺ τώρα, γιὰ νὰ πιάσουν τόπο κι' οἱ δικοὶ σου κόποι, θὰ πᾶς στὸ χρυσικό μας, θὰ τοῦ ἀφήσῃς τὸ εἰκονισματάκι καὶ θὰ τοῦ πῇς νὰ τὸ ντύσῃ μὲ χρυσάφι, νὰ στολίσῃ καὶ τὴν κορὴν μὲ διαμάντια, καὶ νὰ τὸ βάλῃ μέσα σὲ μιὰ μεγάλη ἀσημένια θήκη, μὲ κρουστάλι μπροστά. Εἶναι καλὸς τεχνίτης καὶ ξέρεῖ. Ἐ, δὲν φτάνουν τὰ χίλια ρεάλια γιὰ τὸ χρυσὸ πουκάμισο καὶ τὴν ἀσημένια θήκη;

(Τὸ τέλος τοῦ ἐρχόμενου).

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν

ΑΠΟ ΣΤΟΜΑ ΣΕ ΣΤΟΜΑ

Τ' ΑΛΟΓΟ ΤΟΥ ΓΥΦΤΟΥ

Ἐνας γύφτος σὰν ἐτοίμασε τὰ κάρβουνα μὲ τὰ προσανάματα τοὺς ἔβαλε φωτιά ἔπειτα γύρισε κατὰ τὸ μέρος ποὺ ἦταν ξαπλωμένο σὰν τεμπέλοσκυλο τὸ δωδεκάχρονο γυφτόπουλο, τὸ κοίταξε ἤμερα καὶ τοῦ εἶπε μὲ γλυκεῖα φωνή:

— Ἐλα, γίόκα μου, σήκω καὶ πιάσε μὲ τὴν καρδιά σου τὸ φουσέρ καὶ φύσα μ' ὅλα τὰ δυνατά σου, νὰ φουντώσῃ ἡ φωτιά, νὰ κοκκινίσουν σὺνταρχα τὰ σίδερα νὰ φτιάσω σιδερω-

σκές, σχάρες καὶ τοιμπίδες κι' ἄλλα τέτοια, ποὺ θὰ τὰ πουλήσουμε στὸ μεγάλο πανηγύρι. Φύσα μωρέ φύσα, καὶ μὲ τὰ λεφτὰ ποὺ θὰ πάρουμε θ' ἀγοράσουμε ἓνα γαϊδάρο, φύσα σοὺ λέω φύσα, θὰ τὸν φορτώνουμε μὲ ὅ,τι φτιάχνουμε στὸ ἀργαστήρι καὶ θὰ πηγαίνουμε σὲ χωριὰ καὶ πολιτείες νὰ τὰ πουλάμε. Ἀμα μαζέψουμε ἔτσι ὅσα λεφτὰ χρειάζονται, φύσα μωρέ φύσα, θ' ἀγοράσουμε ἓνα ἄλογο!

Σ' αὐτὸ τὸ ἀκουσμα τὸ γυφτόπουλο ἄφησε τὸ φουσέρ καὶ μὲ χαρὰ χτυπώντας τὶς παλάμες τοῦ ξεφώνησε:

— Ἀ! πατέρα αὐτὸ θὰ τὸ καβαλάω ἐγώ, νὰ ἔτσι!

Καὶ μὲ ἓναν πῆδο βρέθηκε καβάλλα στὰμόνι, ποὺ ἦταν σφηνωμένο σ' ἓνα ὄρθιο κούτσουρο, κι' ἄρχισε νὰ τὸ τρίβῃ μὲ τὰ πόδια του, σὰν νὰ σπιρουνίζε τὴν κοιλιά τὰλόγου, σύγχρονα ἔκανε μπρὸς-πίσω τὰ χέρια του, λὲς καὶ τραβοῦσε τὰ χαλινάρια, καὶ πλαταγίζοντας τὴ γλῶσσα του, ἔβγαζε ἡχο γλό-γλό, ποὺ τὸν ἔκοβε μὲ πολλὰ ντέ-ντέ!

Ὁ γύφτος βλέποντας τὸ παιδί του καβαλλάρη, φαντάστηκε γιὰ μιὰ στιγμὴ πὼς εἶχε κιόλας ἀγοράσει τάλογο, κι' ἀκούγε καὶ τὸν κρότο ποὺ ἔκαναν τὰ πέταλα ἀπὸ τὸ ξέφρενο τρέξιμο, κι' ἀγριεύοντας τὴ φωνή του, φώναξε:

— Στάσου, μωρέ, μὴν τὸ τρέχῃς ἔτσι, θὰ μοῦ τὸ σακατέψῃς τὸ καῦμένο!...

Μ' αὐτὸ ποὺ νὰ τὸν ἀκούσῃ νὰ σταματήσῃ!

— Στάσου ἀμέσως, τοῦ ξαναφώναξε ὁ πατέρας του, ἄλλοιως θὰ σοὺ σπάσω τὸ κεφάλι μὲ τὴν βαρεῖα, κι' ἔκανε νὰ τὴν πάρῃ.

Τότε τὸ γυφτόπουλο γιὰ νὰ ποφύγῃ τὸ κτύπημα, πῆδησε μ' ὄρμη στὰ πίσω καὶ χτυπώντας στὴν παλάμη ἀπανωτὲς γροθιές, λὲς κι' ἔκανε σκορδαλιά τοῦ εἶπε:

— Σὺν εἶσαι τέτοιος κι' ἐγὼ δὲν φουσῶ νὰ φτιάξῃς καὶ νὰ πουλήσῃς σχάρες καὶ σιδερωσιές νὰγοράσῃς τάλογο! ἔτσι θὰ πηγαίνῃς πάντα πεζουριά.

Ἀπὸ τότε ποὺ μαθεύτηκε αὐτὸ τὸ περιστατικὸ ὡς τὰ σήμερα, πολλοί, δταν ἀκούσουν κάποιον νὰ λογαριάζῃ «ὅν κἄν» ἔτσι κι' ἔτσι θὰ κερδίσω τόσα καὶ μ' αὐτὰ θ' ἀγοράσω τοῦτο καὶ κείνο» τοῦ λένε:

— Ναί! μὲ τὸ ἄν καὶ μὲ τὸ θά, ἀπαράλλαχτα, σὰν τὸν γύφτο μὲ τὰ λόγο!

PAN. ΔΗΜ. ΣΕΦ.

Η ΓΥΦΤΟΠΟΥΛΑ

— ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ ΤΗΣ ΚΑΣ JEANNE COLOMB —

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Σιγά σιγά όμως ήσυχασε και βλέποντας πως ο ήλιος άρχισε ν' ανεβαίνει ψηλά, θυμήθηκε πως η λύπη δεν πρέπει να εμποδίζει τη δουλειά και ότι περνούσε η ώρα. Με πολλή κόπο κατάπιε τα δάκρυά της, πήρε με τη χούφτα της νερό από το ποτάμι κι' έπλυνε τα μάτια της κι' ύστερα βιάστηκε να τελειώσει τα ρούχα που της έμεναν για να προφθάσει να πάει στο σπίτι και να ετοιμάσει το φαγητό, που όπως το ξέρει ο καθένας, μονάχο του δεν μαγειρεύεται.

Καμμιά είκοσαριά βήματα πριν φθάσει στο σπίτι είδε την Έμορφία να έρχεται να την προυπαντήσει. Το πρόσωπο της ήταν ροδοκόκκινο και το στόμα της γελαστό περισσότερο από κάθε άλλη φορά.

— Καλώς τη μεγάλη μου αδερφή, φώναξε μόλις την είδε. Δός μου και μένα τίποτε να σου βοηθήσω γιατί είσαι κατακομμένη, ψυχούλα μου. Αυτή τη βδομάδα είχες τόσα ρούχα. Σούπεσε πολλή δουλειά. Πώπω τι βρεγμένη που είσαι! Σύ έπλενες, Μαριά μου, κι' εγώ κοιμόμουν. "Αχ, μά δεν μπορούσα να σηκωθώ, ήμουν κατακομμένη απ' το χορό. Μά τι μούτρα είναι αυτά; Πώς με κοιτάζεις έτσι; Είσαι ακόμη θυμωμένη με τη Μορφούλα σου; Τά μάτια σου είναι κατακόκκινα. Μήπως έκλαψες εξ αιτίας μου, μεγάλη μου αδερφούλα; Πολύ θα λυπηθώ αν είμαι εγώ η αιτία.

— Ελα φίλησέ με αν μ' αγαπάς κι' εγώ σ' αγαπώ πολύ πολύ. Και τα γελαστά μάτια της Έμορφίας δάκρυσαν μόνο με τη σκέψη πως μπορεί η Μαριά να πικράθηκε εξ αιτίας της.

Η Μαριά την παρηγόρησε και για να δικαιολο-

γηθί για την κοκκινίλα των ματιών της είπε πως κάποια μέλισσα την τσίμπησε. "Απλώς βιαστικά τ' απορόρουχα για να στεγνώσουν ως το βράδυ και την βοήθησε και η Έμορφία για να τελειώσει μια ώρα πρωύτερα, γιατί ανυπομονούσε να της δείξει όσα είχε αγοράσει στο πανηγύρι.

— Τώρα δά ήρθε ο Ίωσήφ και μου έφερε τα φώνια. Τι άστειος που μου φάνηκε έτσι φορτωμένος που ήταν! και του είπα πως καθώς τον είδα θυμήθηκε το γαϊδουράκι του μύλου τους. Φαίνονταν στενοχωρημένος που δεν σέ βρήκε και κοίταζε δεξιά και αριστερά μήπως προβάλλει. "Αν έβλεπε την όψη του, θα νόμιζες πως τον κυνηγούν χωροφύλακες, τόσο

«Έπεσε στην άγκαλιά της Μαρίας κλαίγοντας» (Σελ. 399, στ. γ')

ήταν συγχισμένος. Χαχαχά, τον καίμενο τον Ίωσηφάκη.

Και η Έμορφία δεν μπόρεσε να κρατήσει τα γέλια της καθώς θυμήθηκε την όψη του Ίωσήφ, μά η Μαριά που ήξερε πολύ καλά για ποιο λόγο ήταν συγχισμένος και στενοχωρημένος, κατάλαβε πως το καλό παιδί είχε έρθει για να της μιλήσει και κοίταζε δεξιά και αριστερά γιατί φοβόταν μήπως τον προφθάσει η μητέρα του. Και σκεπτόταν η Μαριά τι να του απαντήσει αν τυχόν έρχόταν και πάλι και ήθελε να της κάνει λόγο κι' αυτό το ζήτημα.

Όλη την ημέρα αυτά σκεπτόταν ή γυφτοπούλα και κάθε στιγμή φοβόταν μήπως τυχόν ακούσει τα βήματά του. Εύτυχώς η Έμορφία δεν πρόσεξε τη συλλογισμένη όψη της Μαρίας, γιατί είχε πέσει με τα φώνια της και με τα δώρα που της είχαν κάνει στο πανηγύρι κι' έλο γι'

αυτά μιλούσε. Έλεγε πως ήταν βέβαια πολύ διασκεδαστικό να χορεύει κανείς την ημέρα κάτω από τα μεγάλα δέντρα, μά ο χορός αυτός δεν συγκρίνεται μ' εκείνον που έγινε τη νύχτα μες στη μεγάλη και κατάφωτη σάλα του ξενοδοχείου.

Η κυρά Μαριά άκουγε την έγγυνή της και χαμογελούσε και χαιρόταν. Δυσόταν μόνο που τα γεράματά της δεν την είχαν αφήσει να πάει κι' αυτή στο πανηγύρι να χαμαρώσει τη Μορφούλα της και ν' ακούσει τα καλά λόγια που της έλεγαν όλοι και να ιδεί τις περιποιήσεις που της έκαναν. Γιατί η κυρά Μαριά καθώς και ο κύρ Πέτρος δεν είχαν καμμιά άμφιβολία πως η Μορφούλα τους ήταν το ωραιότερο κορίτσι του πανηγυριού και η καλύτερη χορεύτρια απ' όλες.

Η Έμορφία ευχαριστημένη από την εντύπωση που έκαναν τα λόγια της δέν ήξερε πως να πρωτοπειριποιηθί τον πατέρα της. Του έφερε την πίπα του και τον κανόνι του, καθόταν επάνω στα γόνατά του, τον χαϊδεύε και του φιλούσε με τα τριανταφυλλένια χείλη της το γεροντικό πρόσωπο. «Α, μου είσαι μια γαλίφα πρώτη, έλεγε ο κύρ-Πέτρος χαμογελώντας, τί έχεις πάλι να μου ζητήσεις;». Η Έμορφία διαμαρτυρόταν για την ειλικρίνεια της, μά η Μαριά ήξερε τι σημασία είχαν όλα αυτά τα χάδια και από μέσα της συλλογι-

ζόταν με μεγάλη στενοχώρια τον γιό του Χεμπερλί.

Κι' αλήθεια ζωστά το κατάλαβε ή γυφτοπούλα. "Υστερα από λίγο ή Έμορφία άρχισε να λέει με ποιους νέους έχορεψε και μαζί με τους άλλους είπε και το όνομα του Γιάννη Χεμπερλί.

Μόλις άκουσε το όνομα αυτό ο κύρ Πέτρος τινάχτηκε επάνω, όπως τινάζεται ο σκύλος όταν ακούσει μια τουφεκιά.

— Δυστυχία μας! φώναξε και ή πίπα του ξέφυγε από τα χέρια του κι' έπεσε κάτω κι' έγινε θρύψαλα. Τι λές, Μορφούλα μου, μ' αυτόν τον άχρηστο έχορεψες; Θα τὰ ψάλλω εγώ της κυρά-Αναστασίας που σ' άφησε να χορέψεις μ' έναν αλιτήριο που δεν έπρεπε να βρίσκεται έξω αλλά στη φυλακή, που ντροπιάζει τους γονείς του εκείνους τους καλούς ανθρώπους, που είχαν την άτυχία να

κάνουν ένα τέτοιο παιδί! Να μη σε ξανακούσω πιά να μου κάνης λόγο κι' αυτόν, κι' αν τύχη να τον συναντήσεις πουθενά, πρόσεξε μην του μιλήσης, γιατί θα έχης να κάνης με μένα.

Η Έμορφία ζάρωσε σε μια γωνιά και δέν ξεστόμισε πιά ούτε λέξη. Ποτέ της δέν είχε ξαναδεί τον πατέρα της τόσο θυμωμένο. Σε λίγο ο κύρ Πέτρος βγήκε να κάνει ένα γύρο στα χωράφια, ή γυφτοπούλα έπεσε πάλι σε συλλογή και ή κυρά Μαριά κουρασμένη απ' όσα είχε ακούσει, έγειρε το κεφάλι της και αποκοιμήθηκε. Έτσι ή ημέρα εκείνη είχε πολύ θλιβερό τέλος.

Το βράδυ ή Έμορφία ανέθηκε πρώτη να κοιμηθί και ή Μαριά έμεινε κάτω για να βοηθήσει την γιαγιά να πέσει στο κρεβάτι κι' ύστερα για να βάλει όλα τα πράγματα στη θέση τους και για να γυαλίσει τις ψηλές μπότες του κύρ-Πέτρου που έφευγε πολύ νωρίς το πρωί. "Όσο δούλευε, τόσο ο νους της τριγύριζε γύρω από το ίδιο ζήτημα. Οι ώρες περνούσαν και ήταν βέβαιη πως μόλις ξημέρωνε ο Ίωσήφ θα έρχόταν και αν δέν είχε αλλάξει γνώμη θα της μιλούσε. Έπρεπε λοιπόν να έχη έτοιμη την απάντησή της. Μά τι να του απαντήσει; Η Μαριά βρισκόταν σε πολύ δύσκολη θέση, δέν ήξερε κι' αυτή ή ίδια τί ν' αποφασίσει. Έπλαθε με το νου της την εύτυχισμένη ζωή που θα περνούσε με τον Ίωσηφ' θα είχαν τον μύλο τους όπου θα έδειχνε όλη την προκοπή της και θα άποκτούσε οικόγεια δική της, πραγματικά δική της τώρα πιά, και θα κατάφερε να ήμερέψει και την κυρά-Αναστασία που τόσο τη μισούσε και θα την έκανε εύτυχισμένη με την αγάπη και τον

σεβασμό που θα της έδειχνε κι' αυτή και τα παιδιά της.

Άλλοίμονο! όλα αυτά ήταν όνειρα που δέν είχαν καμμιά σχέση με την πραγματικότητα. Τι να κάνει λοιπόν; Να πάει να συμβουλευθί τη μητέρα του γιατρού; Η Μαριά ένοιωθε πως υπάρχουν περιστάσεις που μόνον τον έαυτό του πρέπει να συμβουλευεται κανείς γιατί θα κανονίσει την απόφαση που θα πάρη όχι σύμφωνα με τις ξένες συμβουλές, αλλά σύμφωνα με την δική του την καρδιά. Αποφάσισε λοιπόν να μην ζητήσει κανέναν τη συμβουλή.

Πριν όμως αποφασίσει τί απάντηση θα έδινε στον Ίωσηφ μπήκε στην κάμαρα που κοιμόταν ή Έμορφία και που χρησίμευε για κρεβατοκάμαρα και των δυο κοριτσιών. Μπήκε πατώντας στις μύτες των ποδιών με την ιδέα πως ή φιλενάδα της κοιμόταν. Εκείνη όμως ήταν άγρυπνη και καθόταν περίλυπη στην άκρη του κρεβατιού.

— Έλα τέλος πάντων! της φώναξε, απλώνοντάς της, τα χέρια της. Νόμιζα πως δέν θ' ανέβαινες ποτέ και σε θέλω για να με παρηγορήσεις. Είμαι πολύ δυστυχισμένη.

Η Μαριά κάθισε κοντά της, τη χαϊδεψε σαν μικρό παιδί, της είπε πόσο λυπόταν που την μάλωσε έτσι αυστηρά ο κύρ Πέτρος και με χίλια χάδια και γλυκόλογα κατάρθωσε να την ήσυχάσει.

Υστερα, αφού κατάφερε να την κάνει να χαμογελάσει, άρχισε να της λέει με ήρεμο τρόπο πως δέν άξιζε να στενοχωριέται τόσο αυτή ή ίδια και να στενοχωρή και τον πατέρα της για το χατήρι ενός ξένου, όσο καλός χορευτής κι' αν ήταν. Της θύμισε πόσο καλός πατέρας ήταν ο κύρ Πέτρος, πόσο την αγαπούσε και

πόσο μοχθούσε για να την κάνει εύτυχισμένη. Της τον παράσχησε μοναχόν του, έρημο και παρατημένο, να κλαίει, μαζί με τη για μητέρα του για την άχαριστία της κόρης του που προτιμούσε να έγκαι α λείψη τον γέρο πατέρα της για να πάρη έναν άνθρωπο, που αυτός δέν μπορούσε ποτέ να τόν ονομάσει γιό του αφού τόν περιφρονούσε.

Τόσο πειστικά και θερμά της μίλησε, που στο τέλος ή Έμορφία κατάλαβε το λάθος της κι' έπεσε στην άγκαλιά της Μαρίας κλαίγοντας κι' ανάμεσα στους λυγμούς της της έλεγε: «Ναί, ναί, Μαριά μου... έχεις δίκιο... εγώ φταίω... τώρα καταλαβαίνω την ανοησία μου... τον καυμένο τον πατέρα, τον πίκρανα... κι' αυτός μ' αγαπάει τόσο... Είμαι εύτυχισμένη έδω μαζί σας, με τον πατέρα μου... και με τη γιαγιά μου... και με σένα, Μαριά μου. Εκείνον δέν θα τον ξανασυλλογισθώ πιά, τελείωσε».

Σφούγγισε τα μάτια της και πρόσθεσε γελώντας:

— Όταν τον καλοκοιτάει κανείς δέν είναι τόσο όμορφος όσο τον λένε. Πρώτα απ' όλα είναι άλλοι άνθρωποι. Χορεύει βέβαια καλά, δέν σου λέω, μά είναι κι' άλλοι που χορεύουν καλύτερα. Λένε μάλιστα πως είναι πρόστιχος και θα μ' έκανε δυστυχισμένη.

(Ακολουθεί)

Ο Γιάννης Χεμπερλίας

Ο ΤΡΑΓΟΣ, Η ΓΡΑΝΚΑΣΣΑ ΚΑΙ ΜΠΑΤΕ ΣΚΥΛΟΙ

Αστεία ιστορία σε τρεις εικόνες χωρίς λόγια.

Ανεκρινώθη από τον Ταξιδιώτη

Ο κύρ-Πέτρος θυμωμένος

ΝΕΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΟΥΣ ΠΡΩΤΟΓΟΝΟΥΣ

Τώρα με τόν πόλεμο όλα τα κράτη και τα έμπολεμα και τα ουδέτερα αποφάσισαν να βάλουν μεγάλους περιορισμούς και να κάνουν μεγάλες οικονομίες σε όλα τα είδη και ιδίως στην καύσιμη ύλη και στα τρόφιμα. Στη χειτόνισσά μας όμως τη Βουλγαρία μερικοί πατριώτες αποφάσισαν να λάβουν πιο ριζικά μέτρα και να γυρίσουν πίσω στην εποχή των προϊστορικών ανθρώπων. Κατάργησαν, λοιπόν τα ρούχα τους—πρώτη οικονομία—αποφάσισαν να καταργήσουν και τα σπύτια τους—οικονομία σε φωτισμό και σε θέρμανση—και τέλος αποφάσισαν να καταργήσουν το μαγειρεύτο φαί και να τρέφονται μόνον με ρίζες, με χόρτα και με άγρια φρού-

τα, όπως, λέει, οι άνθρωποι των δασών, ξεχνώντας ωστόσο πως εκείνοι κυνηγούσαν κιάλας κι έτρωγαν το κυνήγι τους.

Μερικοί που συνάντησαν αυτούς τους πρωτογόνους ανθρώπους του 20ού αιώνα, λένε πως η καινούργια ζωή δεν φαίνεται να τους ωφελεί και τόσο πολύ στην υγεία τους. Και φαντάζομαι πως όταν πιάσουν τα πολλά κρύα θα τα καταλάβουν κι οι ίδιοι και θα ξαναγυρίσουν πίσω στα ζεστά σπιτάκια τους, έστω και αν δεν πρόκειται να ανάψουν σόμπα.

ΕΦΑΓΕ ΤΟ ΚΑΠΕΛΛΟ ΤΟΥ!

Αυτές τις μέρες γίνονται οι Βαλκανικοί Άγώνες στο στάδιο και όσοι είσατε στην Αθήνα θα πήγατε βέβαια να τους ιδείτε και θα χειροκροτήσατε τους αθλητές των Βαλκανίων και θα ένθουσιαστήκατε για τις νίκες μας. Πήγα κι εγώ και χειροκρότησα και πέταξα ψηλά το καπέλλο μου από τον ένθουσιασμό μου, δεν έφτασα όμως στο σημείο και να... το φάω!

Να όμως που καμιά φορά ο μεγάλος ένθουσιασμός κάνει τον άνθρωπο να φτάσει σε τέτοιο σημείο. Έ-

νας Αμερικανός, ο επίσης εκφωνητής του ραδιοφωνικού σταθμού του Πρέστον, περιγράφοντας την πορεία του αγώνος της ποδοσφαιρικής ομάδας του Πρέστον με την ομάδα του

Πίτσμπουργκ, έδήλωσε στις χιλιάδες των ακροατών που τον άκουγαν από το ραδιόφωνο, πως αν η ομάδα του Πρέστον κέρδιζε άλλο ένα τέρμα, θα έτρωγε από τη χαρά του το καπέλλο του.

Όπου, η ομάδα του Πρέστον έκερδισε και την άλλη μέρα στο ραδιοφωνικό σταθμό έφθασαν χιλιάδες γράμματα που απαιτούσαν να... φάει ο εκφωνητής το καπέλλο του, όπως το είχε υποσχεθεί!... Τι να κάνει κι εκείνος; Τό έφαγε!

Αλλά ο άθλιος έκανε μια ζαβολιά. Παράγγειλε στο ζαχαροπλαστέιο ένα ψαλάκι από μπισκότο και αυτό καταβρόχθισε ήχηρότατα μπροστά στο μικρόφωνο.

ΜΙΛΟΥΝ ΤΑ ΨΑΡΙΑ!

Κι' άλλος ένας θρύλος που βγαίνει ψεύτικος:

Ένας Αμερικανός σφός ο κ. Μάυερς υποστηρίζει πως τα ψάρια μιλούν και μάλιστα έχουν δική τους γλώσσα για να συνεννοούνται μεταξύ τους. Εύρηκε μάλιστα ένα μηχανήμα εξαιρετικά ευαίσθητο και μ' αυτό λέει θα καταβεί στο βυθό της θάλασσας και θα προσπαθήσει να ακούσει τις συνομιλίες των ψαριών και να τις αποτυπώσει μάλιστα σε δίσκους, και κατόπιν θα κάνει και τη σχετική ανακοίνωση στην Επιστημονική Ακαδημία.

Όσο τόσο εκείνο που θ' άξιζε, θα ήταν αν ο κ. Μάυερς μπορούσε και να καταλάβει αυτή τη γλώσσα των ψαριών και να μς μεταφράσει τις κουβέντες τους για να μάθουμε κι εμείς τί λένε.

ΠΟΣΗ ΒΡΟΧΗ ΠΕΦΤΕΙ ΤΟ ΧΡΟΝΟ

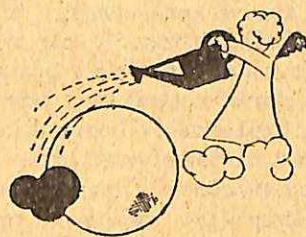
Ξέρετε πόση βροχή πέφτει το χρόνο στη γη μας;

Ποι να τό ξέρετε, αφού δεν το ξέρει ούτε εγώ. Γι' αυτό όμως είναι οι σοφοί, για να ψάχνουν, να βρίσκουν κάτι τέτοια πράγματα και να μς τα μαθαίνουν.

Λοιπόν για να μάθετε: κάθε χρόνο πέφτει στη γη ένα εκατομμύριο διακόσιες έβδομηντα δύο χιλιάδες τόννοι βροχή και με αριθμούς, 1,272,000!

Ο τόννος ξέρετε είναι χίλια χιλιόγραμμα, δηλαδή πέφτει κάθε χρόνο πάνω από ένα δισεκατομμύριο δκάδες νερό στη γη μας!

Σαν πολύ δεν είναι; Κι' ύστερα

παραπονιόμαστε καμιά φορά όταν άργει να βρέξει.

ΠΟΥ ΠΑΝΕ ΤΑ ΧΕΛΙΔΟΝΙΑ

Οι μικροί φτερωτοί μας ξένοι που έρχονται την άνοιξη, άρχισαν κιάλας να φεύγουν με τις πρώτες φθινοπωρινές ψυχρές. Ξέραμε πως το χειμώνα τα χελιδόνια τον περνάνε στις θερμές νότιες χώρες, που όμως ακριβώς πηγαίνουν δεν το γνωρίζουμε. Άλλα κατεβαίνουν από την Νορβηγία και πάνε ως το Άλγερ, άλλα έρχονται από τη Γαλλία και τραβούν ελότσια στην Σαχάρα, άλλα φεύγουν από τη Βορειοανατολική Ευρώπη και σταματούν μόνο στη Σενεγάλη.

Τό πέταμά τους είναι τόσο γοργό ώστε μπορούν να συναγωνισθούν στην ταχύτητα ακόμη και με τα αεροπλάνα. Τρέχουν επάνω - κάτω 180-240 χιλιόμετρα την ώρα. Πολλές φορές, όταν πετούν πάνω από θάλασσες, κουρασμένα από το πέταγμά τους, κουρνιάζουν επάνω στα κατάρτια κανονόσ πλοίου που τυχαίνει να τραβάν τον ίδιο δρόμο μαζί τους.

Χιλιάδες χελιδόνια χάνονται κάθε χρόνο στη θάλασσα, ιδίως αν τύχη να συναντήσουν στο πέταγμά τους αντίθετους ανέμους.

Ο ΑΝΑΝΙΑΣ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΦΥΓΗΣ

ΑΓΡΙΟΠΑΠΙΕΣ

Καθώς σās βλέπω αγριόπαπιες
Στά ουράνια να πετάτε
Άραδιασμένες στη γραμμή,

Καθώς σās βλέπω αγριόπαπιες
Κοπάδι να περνάτε,
Για χώρα άλλη μακρινή...

Πώς θα θέλα και γώ μαζί
Με σās να ήμουν, μιά σας,
Και πως με συνεπαίρνει η φυγή
Όταν θωρώ τό πέταγμά σας!

Ασπρος Γλάρος [B]

Ο ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΣΤΗΝ ΕΞΟΧΗ

Ο Γιαννάκης κάθεται στην ακροποταμιά. Δίπλα του, έχει ένα καλάθι και τα ξυλοπάπουτά του. Τα έχει βγάλει και πλατσουρίζει μέσ' στο ποτάμι. Τι ώραϊοι πούναι οι άφροι που κάνει! Χάνονται όμως άμέσως... Τι κρίμα! Όπως όλα τα ώραϊα προμήματα σκέφτεται ο Γιαννάκης.

Μέσα στο ποτάμι είναι ψαράκια. Ίδείτε τα πως τρέχουν γύρω από ένα μεγαλύτερο ψάρι.

Άλως άλλο αυτό θα είναι ή μαμά τους. Ο Γιαννάκης τό ξέρει γιατί έτσι έτρεχε κι' αυτός και τ' αδελφάκια του σαν ήταν μικρός. Τώρα όμως είναι μεγάλος. Άμα μεγάλωση πού πολύ και γίνεϊ σαν τον παπού του θα έχη ένα ραβδί και θα καπνίζει και μιά πίπα... Τι ώραϊα που θα είναι τότε! Ο Γιαννάκης ξαίρει χίλια δυο παιχνίδια. Για δέστε τον τώρα μιά τούμπα που κάνει στο δροσερό χορτάρι. Ξαίρει ακόμα και άλλα πολλά. Μπορεί να περπατά με τό κεφάλι κάτω και τα πόδια επάνω και να σφυρίξει σαν εκείνο εκεί τό πουλάκι. Κι' όμως δεν έχει κι' αυτό ένα ώραϊο κλουβί σαν τό δικό τους καναρίνι. Εκείνο πάλι που τό έχει δεν τραγουδάει. Για σέψον τί παράξενο πράγμα, σκέπτεται ο Γιαννάκης. Τώρα θα φάη τό φαγί του. Πρώτα τρώει τό τυρί, ύστερα τό μήλο, και τελευταίο τό ψωμί. Άφίνει όμως λίγο ψωμάκι γι' άργότερα.

Α! για κοίτα! Ένα κοριτσάκι. Είναι ή Κατερίνα. Βγήκε να μαζέψει λουλούδια. Έχει φτιάξει κιάλα ένα μπουκέτο με κόκκινα και άσπρα λουλουδάκια.

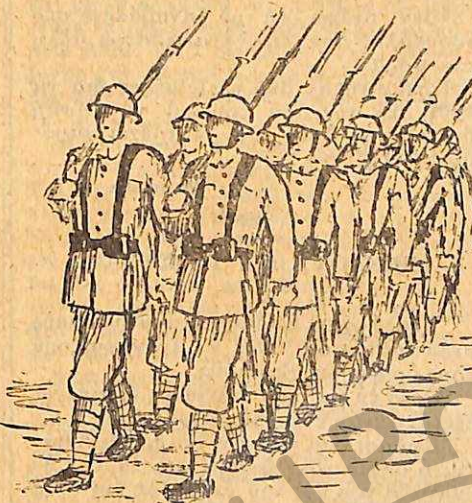
Ο Γιαννάκης έχει άκούσει πως οι όμορφες κυρίες θαυμάζουν τους ήπότες του παλιού καιρού για τό κατορθώματά τους. Κατόρθωμα δεν είναι να κάνει μιά ώραϊα τούμπα να σφυρίξει σαν πουλάκι, ή να περπατάς άναποδα; Ο Γιαννάκης θέλει να τον θαυμάζει ή

Κατερίνα. Κάνει μιάν ώραϊα τούμπα. Ύστερα περπατάει άναποδα. Κοιτάζει κατά τό μέρος που είναι ή Κατερίνα. Μ' αυτή είναι ακατάδεκτη κι' ούτε τον κοιτάζει. Σε λίγο κι' όλας φεύγει. Ο Γιαννάκης σκέφτεται. Τι κουτά που είναι τό κοριτσάκι και θυμώνει πολύ.

Τώρα θα φάη τό ψωμί που τό έμεινε για να τό περάσει ο θυμός.

Οδώβερλεϋ [B]

ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Νεοσύλλεκτοι

Σκίτσος του Ραφαήλ

ΠΑΛΙΟ ΡΟΛΟΪ

Δεν μπορώ να καταλάβω γιατί όταν αφήνω την ψυχή μου να πλανιέται μέσα στον κόσμο των αναμνήσεων, μοιράζεται πάντα στο νού τό παλιό εκείνο ρολόϊ που είχα στην κρεβατοκάμαρά μου.

Ήταν ένα ρολόϊ του τραπέζιού, σε σχήμα τριγώνου με κάτι μεγάλους ιδιόρρυθμους δείκτες που κυρπούσαν ρυθμικά τις ώρες, τό λεπτά, τό δευτερόλεπτα, ρολόϊ που δεν μπορώ ακόμα να νοιώσω γιατί άσκούσε επάνω μου μιά τόσο περίεργη γοητεία.

Τό θυμούμαι πάντα με νοσταλγία κι' ίσως ποτέ δεν θα μπορούσα να τό ξεχάσω, γιατί καταλαβαίνω, πως αυτό τό νέο ρολόϊ που έχω τώρα ένα χρόνο στο δωμάτιό μου από τότε που έπεσε κι' έσπασε τό παλιό, δεν θα μπορούσε ποτέ πιά να κάνει την καρδιά μου να νοιώσει αυτή την συγκίνηση που την πλημμύριζε σαν άκουγε τό τικ-τάκ του παλιού. Ίσως τό νέο νάναι ή τελευταία λέξη της τεχνικής, να μη σταματά τόσο συχνά και να δείχνει σωστά την ώρα, αλλά

για μένα είναι κάτι τό ξένο. Δεν αισθάνομαι να μέ συνδέει τίποτε μ' αυτό, ενώ τό παλιό με την κάπως άστατη μηχανή του ήταν πιά για μέ, ένα κομμάτι της ζωής μου.

Αυτό τό ιδιόρρυθμο τικ-τάκ του τό θυμούμαι από την πρώτη φορά που άρχισα να καταλαβαίνω τον εαυτό μου, μαζί είχαμε μεγαλώσει, μαζί είχαμε ζήσει ως τώρα...

Πόσες φορές όταν μικρό παιδάκι έπαιζα μέσα στο δωμάτιό μου με τό μυλυβένια στρατιωτάκια και με τ' άλλα παιχνίδια δεν ήταν ο κύριος του ή μόνη μου συντροφιά. Κι' έπειτα σαν πέρασαν τό χρόνια κι' εγώ μεγάλωσα άρκετά, πόσες αλήθεια φορές αυτό τό τικ-τάκ του δεν ήταν πάλι για μένα ο πιο ευχάριστος σύντροφος στη μοναξιά μου.

Όταν τον χειμώνα έξω ο άνεμος σφύριζε και τό έννευριστικό κλικ-κλικ της βροχής άνηχούσε κάθε τόσο στά τζάμια, εγώ δέ καθισμένος στο γραφείο μου δίπλα στο τζάκι μελετούσα τ' αυριανό μάθημα δεν στεκόταν κοντά μου μόνος άκούραστος παραστάτης για να μου θυμίζει πως ο χρόνος είναι ρήμα.

Κι' έπειτα πόσες φορές τό καλοκαίρι, όταν δεν έβγαίνα έξω κι' έμεινα μέσα στο δωμάτιο κοντά στ' άνοιχτό παράθυρο, ποτέ μ' ένα βιβλίο στο χέρι και ποτέ ρεμβάζοντας δεν άποτελούσε για μένα μιά ευχάριστη συντροφιά... Δεν μπορώ ακόμη να μη σκεφθώ ότι ήταν ρολόϊ με ήλικία πολύ πιο σεβαστή απ' την δική μου: τό είχε ο παππούς μου, μετά ο πατέρας μου, ύστερα εγώ.

Ήταν ρολόϊ που παραστάθηκε όλες τις δυστυχίες και τις χαρές μας, που είδε τό χόρο όταν ήρθε να χτυπήσει την πόρτα σ' άγαπημένα πρόσωπα, που είδε τό σπύτι μας άνθοστόλιστο, χαρούμενο και γεμάτο κόσμο στις διαφύλακες γιορτές, που είδε όλη την οικογένεια μαζεμένη γύρω απ' τη λάμπα του τραπέζιού ποτέ χαρούμενη και ποτέ στενοχωρημένη, ήταν ρολόϊ που παραστάθηκε σ' όλα έν γένει τα γεγονότα, που μπορώ να πώ πως πολονότι άρνηχο ήταν πιά για μένα κάτι τό ζωντανό, κάτι από τό είναι μου κι' ίσως γι' αυτό τό να άσκούσε επάνω μου αυτή την γοητεία, ίσως γι' αυτό να λυτήθηκα τόσο όταν μιά μέρα τό είδα συντρίμια κάτω στο πάτωμα...

Ταυρομάχος [A]

ΒΑΡΚΑΔΑ

Τό τιμόνι όλο δεξιά. Σήκωσε γρήγορα τό πανί. Έτοιμοι!

Και ή βάρκα μας που τό πανί της φούσκωσε στη στιγμή, έξαινης γέροντας έλαφρά.

— Σπουδαία πάμε σήμερα, λέγαμε μεταξύ μας με καμάρι. Και βέβαια,

πώς αλλοιώς μπορούσε να γίνει; Ο άερας ήταν τόσο ευνοϊκός! Ούτε πολύ δυνατός, ούτε αδύνατος, μά ένα ζωηρό μελέμι που στ' αλήθεια μάς έδινε φτερά.

Γι' αυτό σαν ένας από τους τρεις μας, που αποτελούσαμε ολόκληρο το πλήρωμα πρότεινε να βγούμε έξω απ' το λιμάνι, δε χρειάστηκε και πολλή ώρα για να στραφεί η πλώρη μας προς την ανοικτή θάλασσα.

Χαρήκαμε θαυμάσιες στιγμές σχίζοντας τα επιθετικά κυματάκια που φούσκωνε το μελέμι, και που απάζοντας στην πλώρη μάς δρούσαν κάθε λίγο μ' ένα γερό κατάβρεγμα.

Είχαμε ανοιχτή άρκετά πιά, σαν αποφασίσαμε να γυρίσουμε πίσω. Μά πάνω στη βόλτα συνέβηκε κάτι το φοβερό. Το δυνάκι (άπαραιτητο εξάρτημα του τιμονιού) βγαίνοντας από τη θέση του, βρέθηκε ξαφνικά να κολυμπάει στη θάλασσα!

— Κάτω το πανί. Πιάστε τα κουτιά, γρήγορα παιδιά!

Διαταγές που ειπώθηκαν κι' εκτελέστηκαν στη στιγμή. Μά τί τα θέλετε; το «ατύχημά» μας έπρεπε να ολοκληρωθεί. Τις πρώτες έφυνες γεμάτες έλπίδες ακολουθήσαν περιπλανήσεις ασκοπες κι' άκαρπες. Σε λίγο καταλάβαμε πως είχαμε μείνει άκυβέρνητοι. Μά αυτό δε μάς έκανε να χάσουμε το θάρρος μας! Έπρεπε οπωσδήποτε να γυρίσουμε πίσω. 'Η έπιστροφή ήταν πολύ κοπιαστική. Το σκοτάδι που έπερτε σιγά-σιγά σκέπασε τα πάντα σαν ένα πλώριο μαύρο παραπέτασμα, κι' η θάλασσα έγινε μια ολοσκότεινη κινούμενη μάζα. Τα κύματα μάς χτυπούσαν χωρίς να τα βλέπουμε. 'Η θάλασσα σκοτεινή κι' επιθετική φαινόταν να ύπαικούη στη θέληση ενός Ποσειδώνα ύπουλου και όργισμένου.

Μά φτάσαμε κάποτε. 'Η ώρα ήταν πολύ προχωρημένη. Έκτος απ' την κούραση τίποτα δεν πρόδιδε την περιπέτειά μας.

— Κάτι τέτοια ώρα παιδιά;
— Τίποτα, μια τυχαία καθυστέρηση. Οι άγωνίες, οι φόβοι μας δεν θάχαν καμιά σημασία για τους άλλους. Γιατί λοιπόν να φανερώσουμε τα συναισθήματα που μάς έκαμε να νοιάζουμε ο κοινός κίνδυνος, και που πλημμύριζαν έκεινη την ώρα την ψυχή μας;

— Όχι, η ανάμνηση της περιπέτειας αυτής θάμενε φυλαγμένη στο βάθος του έαντού μας για πάντα.

Μπροστά στον κίνδυνο οι έχθροι γίνονται φίλοι. Έμεις οι τρεις φίλοι γίναμε από τότε άχώριστα άδελφια.

Ανεμοζάλη [B]

Ο ΘΥΜΩΜΕΝΟΣ ΓΑΤΟΣ ΜΟΥ

Νά! έπιτέλους η περιπόθητη ήμερα. 'Ημας είμαστε έτοιμοι να ξεκινήσουμε για την έξοχή. Το σπίτι μας στην Βούλα μάς περιμένει. Με τί άγωνία περιμέναμε την σημερινή ήμερα!

Εγώ και η άδελφούλα μου είχαμε σηκωθεί πρωί πρωί και στεκόμαστε στην πόρτα του σπιτιού στρέφοντας τα βλέμμάτα μας στο μέρος από το όποιον θά ήρθε το φορηγό.

Το φορηγό έφθασε! Πρώτα μπαίνει το πιάνο μου για να συνεχισώ τα μαθήματά μου το καλοκαίρι. Μαζί με τα άλλα πράγματα, μπαούλα, κρεβάτια και

τά ρέστα έμπηκε κι' ένα τσουβάλι με τους δύο γάτους μου, τον Ζουζόν και τον Φουρόν. 'Ο μικρότερος, ο οποίος είχε γεννηθεί τον χειμώνα, δεν θυμόταν να είχε ξαναμπει στο τσουβάλι και γι' αυτό άρχισε να νιαουρίσματα. Το φορηγό ξεκίνησε και ύστερα από λίγο έφθασε στην έξοχή. Τους γάτους βέβαια τους έβγαλαν άμέσως, ο μικρότερος μόλις είδε το φώς της ήμερας—όπως μου είπε η δασκάλα μου που συνόδευσε τα πράγματα—έφυγε σαν άστραπη και έγινε άφαντος!

Την επομένη ήλθαμε και έμεις. Τον ένα γάτο τον βρήκαμε να κάθεται στην συνηθισμένη του θέση, τον Φουρόν όμως πουθενά! Έπέρασε έτσι αυτή η βραδυά χωρίς να ιδούμε ούτε ίχνος του μικρού γατιού.

Την άλλη μέρα, πρωί-πρωί, άκουσα κάτι νιαουρίσματα τα οποία έφαιναντο ότι εφώναζαν κάποιον. Και νάσου παρουσιάζεται ο Φουρόν!

Μόλις τον είδε ο μεγάλος άμέσως έτρεξε κοντά του και τον χάιδεψε. Πού να μάς πλησιάσει όμως έμάς! Μόλις έβλεπε την μαμά μου έφευγε. Μας κοίταζε δε με άγριομένα μάτια σαν να μάς έλεγε:

«Δεν στέχω να με ξαναβάλετε στο τσουβάλι! Δεν την ξαναπαθαίνω άλλη μια φορά!»

Χρειάστηκαν δύο τρεις μέρες δια να έρθη στα σύγκαλά του και να πεισθεί ότι για την ώρα δεν διατρέχει παρόμοιον κίνδυνο!

Μιράντα [Γ]

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΑΠ' ΤΟ ΣΤΡΑΤΟ

Ένας λοχίας έδιδασκε, μια μέρα, στους στρατιώτες του, πως ν' αναγνωρίζουν τους διαφόρους βαθμούς.

Όταν το μάθημα τελείωσε, άρχισε να ξεετάζει έναν ένα τους στρατιώτες.

Έφθασε και ο' έναν αγαθό Μενιδιάτη, ο οποίος δεν έφημιζετο για την έξυπνάδα του και του υπέβαλλε την εξής ερώτηση:

— Πώς αναγνωρίζουμε ένα λοχαγό;

Βλέποντας όμως ότι ο στρατιώτης μη ξέροντας τί ν' απαντήσει στενοχωριόταν και θέλοντας να τον διευκολύνη του είπε:

— Νά, πως αναγνωρίζουμε τον λοχαγό;

(Έδω είν' άναγκαία μια παρένθεση:

Ένα άτύχημα σε μια μάχη είχε αναγκάσει το λοχαγό τους να φορέση μονόκλ).

Και ο αγαθός Μενιδιάτης νομίζοντας ότι το βρήκε άπάντησε άμέσως.

— Αναγνωρίζουμε! Ένα λουκαγούν άπου του τζάμ' που ίέχ' στο μάτ' του. (!!!)

Ρεζεντά [B]

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ο Αίγαιοπελαγίτης ξέχασε να πάη στη γιορτή ενός φίλου του. Μόλις τον συναντά το δικαιολογείται.

— Ξέρεις, καίμενε, δεν μπόρεσα να έρθω στη γιορτή σου γιατί άκριβώς την επομένη πέθανε ένας θείος μου.

Έθνικόν Έδεώδες

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ 286ου ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΛΥΣΕΩΝ

Προαθέντος την 6 Αυγούστου 1938 προς εύρεσιν των λύσεων των εις τα φύλλα της Διαπλάσεως Αυγούστου, Σεπτεμβρίου, 'Οκτωβρίου και Νοεμβρίου 1938 δημοσιευθεισών 207 Πνευματικών Ασκήσεων.

(Οι ακόλουθοι έκαστον όνομα τρεις αριθμοί σημαίνουν: ο πρώτος τας εύρεθείσας όρθας λύσεις, ο δεύτερος τας Εύσημα λύσεις και ο τρίτος τας Εύσημα Έπιμονής, συμφώνως με τον 'Οδηγόν του Συνδρομητού, Κεφ. Α', § 25.

Οι 'Ισοτίμοι όλων των τάξεων έχουν το δικαίωμα, οι μὲν τοῦ Α' Βραβείου να δημοσιεύσουν την εικόνα των επί πληρωμῇ δρ. 40 δια τὰ έξοδα τοῦ κλισέ, και ναγόρασούν, εντός τριμήνου το πολύ από σήμερα, (διότι κατόπιν παραγράφεται το δικαίωμα τοῦτο,) ένα οιονδήποτε θέλουν τόμον «Διαπλάσεως» τῶν ἐτῶν 1894 — 1938 (Β' Περίοδος) με έκπτωσην δέκα πέντε (15) δραχμῶν. Οι τοῦ Β' Βραβείου ν' αγοράσουν όμοιον Τόμον με έκπτωσην δέκα (10) δρ. και οι τοῦ Γ' με έκπτωσην πέντε (5) δρ. 'Ιδε και 'Οδηγόν Συνδρομητού, Κεφ. Ε' § 6 και 7).

ΜΕΓΑΛΗ ΤΑΞΙΣ (ἀπὸ 15 ἐτῶν και ἄνω, καθὼς και όσοι δὲν ἐσημείωσαν ἡλικίαν).

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Λαῖς Μπρούνι, 192, 20, 9.

Ίσοτίμοι: Πρόμαχος τῆς Έλευθερίας, 196, 20, 9. Γκάλικ, 194, 20, 9. Σκιά, 190, 19, 9. Δευκή Καμέλια, 188, 19, 9. Έργάνη, 196, 20, 9. Αδολά, 191, 20, 9.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Χαρά, 171, 18, 9. Κική Σφυράκη, 175, 18, 9.

Ίσοτίμοι: Φρανσίνια, 173, 18, 9. Σίφουνας, 180, 18, 9. Δοξασιμένο Α'κρωτήρι, 174, 18, 9.

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Ασπρος Γλάρος, 144 15, 8. Δεντρί, 164, 17, 9.

ΕΠΑΙΝΟΣ: Σαρπηδόν, 130, 13, 6. Αβυσσος, 136, 14, 9.

ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ: Έλληνοπούλα, 68, 7, 5. Άπτερος Νίκη, 20, 2, 2. Σεληνιώτικος 'Ορίζων, 7, 1, 1.

ΜΙΚΡΑ ΤΑΞΙΣ (14 ἐτῶν και κάτω)

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Περγικούλης, 163, 17, 7.

Ίσοτίμοι: Σκυριανόπουλο, 187, 19, 7. Ξανθή 'Ορειβάτις, 189, 16, 9. Αίγλη, 184, 19, 9. Αῖνος, 192, 20, 9. Ηλιοπερίχνη, 176, 18, 9. Αρτανύκη, 170, 17, 9. Γαλανομάτα, 184, 19, 9. Μόνα Λίξια, 166, 17, 9. Θαλασσοταραχή, 172, 18, 9.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Ξυπνητήρι, 129, 13, 9.

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Κυψελιωτάκι, 118, 12, 9. Μελαχροινή Κυπριωτοπούλα, 119, 12, 9.

ΕΠΑΙΝΟΣ: Φιλόσοφος Σωκράτης, 86, 9, 4.

ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ: Μικρά Καλλιτέχνης, 58, 6, 5. Λοχαγός ΝτρεΫφους, 56, 6, 5. Στέκελ, 21, 3, 2. Κρητικό Προσκοπάκι, 8, 1, 1. Σαού Βανέλι, 74, 8, 4. Αγύριστο Κεφάλι, 7, 1, 1. Μαρία Παπαχριστοδούλου, 31, 4, 5. Ένδοξον Βυζάντιον, 31, 4, 3. Άγνὸ Έλληνόπουλο, 46, 5, 3. Σπυρ. Δ. Τόμπρος, 23, 3, 2. Διακριτική, 41, 5, 4. Λιχουδίτσα, 15, 2, 1. Σγουρό, 42, 5, 2.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Αθήναι, 42 δόδος Εϋριπίδου την 3 'Οκτωβρίου 1939

ΕΛΠΙΖΩ να μείντε πολύ εύχαριστήμενοι κι' από το σημερινό δωδεκασέλιδο φυλλάδιο που τόσα ώραία πράγματα έχει. Σας συσταίνω το «Καναρίνι μου», έν' άριστουργηματάκι τοῦ ναυτιοῦ κερκυραίου ποιητῆ Γεράσιμου Μαρκορά. Διαβάστε το με προσοχή, προσπαθήστε να το καταλάβετε βαθύτατα. Ίσως σας δοθῇ ευκαιρία να χρησιμοποιήσετε αυτή τη μελέτη—πως; δὲν σας λέω από τώρα.

Και να ἐγὼ ἐνημερη στην Άλληλογραφία μου, τί καλά! 'Υστερα από την έκκαθάρση που έκαμα στο προηγούμενο, σήμερα δὲν έχω ναπαντήσω πια ως γράμματα σχετικῶς νέα (15 ὡς 30 Σεπτεμβρίου). Στο ἐρχόμενο πάλι θά έχω ὅσα θά λάβω από 1 ὡς 7 'Οκτωβρίου. Κι' ἐτσι στο ἐξῆς σε κάθε μου Άλληλογραφία θάπαντῶ σε γράμματα ὅχι παλαιότερα μᾶς ἐβδομάδας—ἐκτός βέβαια από μερικά που θά έτυχε ναγγήσουν εἴς το δρόμο, εἴς τη διεκπεραίωση τοῦ γραφείου μου για την ἐκτέλεση πολυπλόκων παραγγελιών του.

Άλήθεια, Μορφέα, σὲν περασμένο ευρωπαϊκό πόλεμο, δταν δὲν είχαμε χαρτί, αναγκάσθηκαν να κάμω το φυλλάδιό μου τετρασέλιδο, κι' ἀργότερα μάλιστα να περικόψω και τις δύο τελευταίες σελίδες που είχαν μόνο από δύο στήλες κι' η τρίτη... έλειπε. Έβγαينا δηλαδή μόνο για να μὴ με ξεχάσουν τα παιδιά μου και γι' αυτό έγραφα στην προμετωπίδα κάθε φυλλαδίου «Έκδοσις Μη-με-ληγόμενης». Εὐτυχῶς αὐτό δὲν ἐδόξαξε παρά μόνο λίγους μήνες. Για τάλλα που μου γράφετε χαίρω κι' εύχαριστῶ πολύ.

Πολύ σωστά, Έθνικόν Έδεώδες, αὐτά που μου γράφετε για το παλιό ξεσπάθωμα. Δὲν είχε σύγκριση με το σημερινό, ἀφοῦ η κορυφαία τοῦ 1925 είχε διαθείσει 2236, φύλλα είχε κάνει δηλαδή 40 συνδρομητές, ο δεῦτερος 1430 φύλλα και καθέξῃς. Έτσι και το φυλλάδιό μου έγινε τότε δωδεκασέλιδο. Με το σημερινό ξεσπάθωμα, που οι κορυφαίοι έχουν 500 600 φύλλα, αὐτό είναι αδύνατο, ἐκτός πιά αν γίνην κανένα... θαύμα. Έχετε δικιο, κατὰ λάθος ἐδόθη το ψευδώνυμο Τζὸν Σίγκλερ, που είναι όνομα συγχρόνου πολιτικοῦ, και θα παρακαλέσω τὸν κάτοχό του να το αλλάξῃ το Νοέμβρη δταν θά λήξῃ η ισχύς του. Ναί, κι' η Κλεψύδρα δὲν είναι ἐντελῶς νέο είδος Άσκήσεως, ἀφοῦ το ίδιο σχῆμα φάνηκε και ἄλλοτε με την όνομασία «Διπλή Ύψαμις».

Κι' αὐτό μπορεί να ξαναομβῇ, Σκυριανόπουλο, μ' ἑλῃ μου την τωρινή ἐνημερότητα. Αν π. χ. μου στείλες δύο και τρία γράμματα σε μια ἐβδομάδα, δὲν θά στοῦ άπαντήσω σ' ένα φυλλάδιο και σὰ τρία; Ναί, πολύ γνωστή μου η λογία κυρία Νίκη Πάρδικα, παλιά κι' αὐτή Διαπλοπούλα. Μερικοί στέλνουν παρτίκα για τη Σελίδα δύο κομμάτια μαζί. Άλλά δταν τοῦς θά δημοσιεύω σε δύο συνεχή φυλλάδια δὲν το κάνω κατὰ λάθος, ἀλλὰ ἐπειδή και τα δύο είναι καλά και λυπάμαι να πετάξω το ένα.

Απαντῶ σε δύο γράμματά σου, Αδολά. Για τα Η. Πνεύματα δὲν κρατῶ λογαριασμό, ἐπομένως δὲν είμαι και σε θέση να δίνω. Τα προ τριῶν μηνῶν κομμάτια τῆς Σελίδος έχουν ξεκαθαρισθῇ προ πολλοῦ,

ὥστε η «Εὐγνωμοσύνη» σου, αν δὲν είδες ὡς τώρα την τύχη της, θά πῇ πως χάθηκε και μπορείς να την ξαναστείλεις. Εκείνο τὸν καιρό, ο κ. Φαίδων μπορούσε να σῇ γράφη και τέτοια. Σήμερα ἀπαγορεύονται. Όλοι εἴμαστε οὐδέτεροι. Έλαβα και το νέο σου κομμάτι κι' ἐλπίζω αὐτό να μὴ χαθῇ...

Λυπήθηκα, Γκρέτα Γκάρμπο, που έφυγες απ' την Αθήνα ξαφνικά και δὲν μπόρεσες να ξανάρθης στο γραφείο μου, ὅπου τόσο καλὲς ἐντυπώσεις ἀφηρσες σ' ὅλους. Σ' εύχαριστοῦν πολύ για τα καλά λόγια κι' ἐλπίζω να σε ξαναῖδῶν, δταν ἡσυχάσουν βέβαια τα πράγματα. Εύχομαι να μὴν πάθῃ τίποτα η πατρίδα σου, αν κι' ἐμπόλεμη. Σοῦ έστειλα την «Αδελφούλα» τοῦ κ. Ξενοπούλου με ἀφιέρωση τοῦ συγγραφέα κατὰ την ἐπιθυμία σου.

Δὲν είχα καμμία ἀμφιβολία, Ταυρομάχε, πως δὲν με ξεχνοῦσες ὅσον καιρό δὲν μου έγραφε. Χαίρω που στην έξοχή κατ'ίνασαι τόσο μαζί μου, γράφοντας κομμάτια για τη Σελίδα—έλαβα ένα που θά το διαβάσω με τη σειρά του—και διαβάζοντας παλιούς μου τόμους. Μ' ὅλ' αὐτά, και με τα κλασσικά ἀκόμα βιβλία, δὲν μπορῶς να μὴ σε πιάσω στο τέλος και κάποια ἀνία. Έτσι συμβαίνει πάντα στην έξοχή, στην ἐρημιά. Αφοῦ περᾶση κάμποσος καιρός, νοσταλγῇ κανείς την πόλη, τὸν κόσμο, το σχολείο...

Αλιέα τοῦ Αἰγαίου, έλαβα ὅπ' ὅψι αὐτά που μου γράφετε για το λάθος στη Μ. Άγγελία. Οι λύσεις σου, για πρωτόπειρο, είναι ἀρκετές. Σιγά-σιγά θά συνηθίσω να λύνω περισσότερες Άσκήσεις, και στο τέλος ὅλες, ὅπως οι ἐμπειροὶ λύτες. Μὴ φοβάσαι και τα σχολεία, που ἀνοίγουν τώρα, δὲν θά κλείσουν. Για την ὥρα, δὲν φαίνεται πως θάνακατευθῶμε και μες στον πόλεμο.

Παρ'εξήγησα μια ἐρώτηση τοῦ Συλλόγου «Κοσμοπολίτ», που με ρωτοῦς ἀπλῶς πόσα Διαπλοπούλα είναι στην Πόλη, και τοῦ ἀπάντησα πως δὲν δίνω ὀνόματα και διευθύνσεις συνδρομητῶν, ἐνὼ τέτοιο πράγμα ο Συλλογος δὲν μου ἐξήγησε. Σήμερα τοῦ ἀπαντῶ πως τα Διαπλοπούλα τῆς Πόλης, με τὰ δέξια τους, είναι καμμία πενήνταριά. ὥστε αν ο Συλλογος—που το θέλει και τὸν εύχαριστῶ πολύ—ἀναλάβῃ την πρωτοβουλία, μπορεί να γιορταστοῦν κι' ἐκεῖ τα Έξηγτάχρονα. Έλαβα ὅπο σημείωση και τάλλα για να συμπερφωθῶ.

Κι' ἐγὼ ἐλπίζω, Άρμα τῆς Νίκης, να μου γράψῃ τώρα συχνότερα. Εἶδα με πόση εύχαρίστηση διαβάσες ὅλα μαζί τα φυλλάδια τοῦ Αυγούστου, την ήμερα που ήρθες από την έξοχή για να τα πάρης—δὲν ἐδόξαξες πιά!—και πόσο σοῦ ἄρεσε η «43η Κυριακή»—περισσότερο ἀπὸ τις ἄλλες που τις διαβάσες σε παλιούς μου τόμους, γιατί αὐτή «τὴν ἐξήρασε» κι' ήταν ἄλλο πράγμα. Θά πῶ τα συγχαρητήριά σου στὸν Γκάλικ και στὸν Τρισκαράτο, και γενικά σ'αῖγόρια, γιατί αὐτά ἐνίκησαν στην «Κυριακή», ἀφοῦ ἀπὸ τα ἐξῆς βραβεία τα τέσσερα τα πήραν ἄγορία και μόνο τα δύο κορίτσια. Έτσι λες θά γίνῃ και στο Πένταθλο; Θά ιδῶμε...

Φαντάζομαι τη χαρά σου, Ρεζεντά, δταν είδες κομμάτι σου να δημοσιεύεται για πρώτη φορά με Α. Νά ιδῶμε, τόσο καλὸ θά είναι—γιατί δὲν το διαβάσα ἀκόμα—κι' αὐτό που στέλνεις σήμερα; Ὁραῖες κι' οι ἐντυπώσεις σου ἀπὸ την «Κυριακή» κι' οι κρίσεις σου πολύ σωστές. Ο Άνανίας σ' εύχαριστεῖ που θυμήθηκες πως γιορτάζει την 1 'Οκτωβρίου για να τὸν εύχηθῇ. Συγχαρητήρια και για το βαθμό τοῦ

ἐνδεικτικοῦ σου, τὸν μεγαλύτερο που δόθηκε στην τάξη σου.

Έτσι λοιπόν, Γέλλω, σπατάλησες τρεις μήνες με τρέλλες χωρίς να κάμῃς τίποτα... Κι' ὅμως κάτι έκαμες, πολύ σπουδαίο: ξεκουράστηκες, για νάρχισες τώρα με περισσότερη δρεξη την εργασία. Δὲν κατάλαβα την ἐρώτησή σου για τη συνδρομή σου. Θά ιδῇς στην ἀπάντησή σου πότε λήγει και τότε θά την ἀνανεώσης.

Σίφουνα, ἀπαντῶ σε δύο μαζί γράμματά σου. Έλαβα ὅλες τις ἀπαντήσεις σου σε Διαγωνισμούς και περιμένω απ' αὐτά που ἐτοιμάζεις για τη Σελίδα. Έπειδή μεταφράζεις ὀγγύ, σοῦ συσταίνω και θαυμάσια ποιήματα που έχει για παιδιά ἄλλα κι' ἀπὸ τάλλα που πολλὰ είναι καταλλήλστα. Ναί, τώρα καθε κατεργάρες στο μπάγκο του, δηλαδή στο θρανίο του...

Τὰ έλαβα ὅλα Ανευπότακτο Ναυάκι, και σοῦ έστειλα λυσοχαρτο και 'Οδηγό. Σ' εύχαριστῶ για τα συγχαρητήριά σου και γι' ὅλ' αὐτά τα καλά λόγια, τα βγαλμένα απ' την καρδιά σου. Ο Γ. Α. ἄλλαξε ψευδώνυμο, ἀλλὰ δὲν μπορῶ βέβαια να σοῦ το πῶ. Στις ἄλλες δύο ἐρωτήσεις σου ἀπαντῶ ὅχι. Όσο για το κομμάτι σου, σταλμένο ἀπὸ το Μάη, ὀριμένως θά ἐχάθηκε, ἀφοῦ ὡς σήμερα δὲν είδες τίποτα γι' αὐτό.

Τότε ἀκόμα, Στίλβη, δὲν ήμουν ἐνημερη στην Άλληλογραφία μου, και γι' αὐτό σε γράμμα σου σταλμένο ἀπὸ τα μέσα Ιουλίου, είδες ἀπάντησή μου στο 37 φυλλάδιο, δταν πιά δὲν την περιμένας. Ἀλλά, καθώς σε είδες, έλαβα πιά τα μέτρα μου και στο ἐξῆς θάπαντῶ γρήγορα στα γράμματά σου, και γρηγορότερα μάλιστα παρὰ στο σημερινό. Έλαβα και τις λύσεις και... περιμένω.

Μίτσα Διαμαντίδου, με χαρά έλαβα το πρώτο σου γράμμα κι' έκαμα τη γνωριμία σου. Σ' εύχαριστῶ για τα καλά λόγια και τις καλὲς διαθέσεις. Λίγους συνδρομητές έχω στην Καβάλλα, ἀλλὰ με το ξεσπάθωμα που μου ὀπόσχεσαι, ἐλπίζω να πολυστέψω. 'Οδηγὸ σοῦ έστειλα. «Ξενοπούλος» ὑπάρχει ἀκόμα. Δὲν θά πάρης και ψευδώνυμο;

Τζοκέτ, Τόαρε, Αἰγὴ, Στραβόξυλο, Ρεμῆ—που σ' εύχαριστῶ και για τις εἰκόνας—Φήμις, Σουσουργάδα, Ξυριανόπουλο—δεύτερο και τρίτο γράμμα—Αλεξανδρινέ, Μπιάνκα Σορέλλι, Δουλούδι τῶν Άλπεων—που στὸ ἄλλο σου θάπαντήσω στο ἐρχόμενο—Ναυάκι, Αλιέα τοῦ Αἰγαίου—δεύτερο γράμμα—Δελούδο—δεύτερο—και Βασιλίσσα Νεφερίτι, και τα δικα σας μεγάλα κι' ὥρατα γράμματα διαδόχα με πολλή εύχαρίστηση, ἐξέτελεσα τις παραγγελίες σας και σας εύχαριστῶ για τα καλά λόγια, ἀλλὰ δὲν μπορῶ να σας ἀπαντήσω και χωριστά, γιατί δὲν έχω πιά χῶρο, ὅτε ἀναβάλλω πιά ἀπαντήσεις για το ἐρχόμενο, για να μὴ χάσω πάλι την ἐνημερότητα.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΟΝ

Νέα Ψευδώνυμα: Γιασμίη, κ. (ΑΚ). Αῖρα Μύρα, κ. (ΦΨ). Δευκὸς Λύκος, ἄ. (ΓΒ). Ζωηρό Τριαντάφυλλο, κ. (ΣΧ). Ίππότης τοῦ Ιουνίου, ἄ. (ΝΧ). Άργυστολόκι, ἄ. (ΙΚ).

Ανανεώσεις Ψευδωνύμων: Αταλάντη, κ. Άγύριστο Κεφάλι, ἄ.

Η Διαπλάσις ἀσπάζεται τους φίλους της: Δεῦκον Αὐτόνομον (έλαβα την ἀπάντησή σου στην «Κυριακή» είναι, νομίζω, η πρώτη φορά που μου γράφετε) ἐξαιρουμένης λοιπόν ἀφοῦ έκαμες την κα-

